శ్రీరస్తు.

అచలబోధయను

శుద్ధనిర్గుణాత్మైకందార్థసరువులు.

సాధనచతుష్టయసంపత్తిగలయధికారికి

ఆవరణవిక్షేపరూపంబను

శక్తిద్వయనాశకంబయి

అఖండాత్మానందానుభవవేద్యంబగునట్లు

భాగవతులు॥ కృష్ణదాసుగారిచే

రచియింపంబడి

స - తిరువేంకటాచార్యులవారి

సరస్వతీనిలయముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపంబడిప్రకటింపంబడియె.

చెన్నపురి

౧౮౮౩ సం.

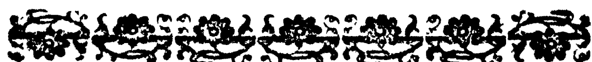
శ్రీ ర స్తు.

శుద్ధసిద్ధాంతతత్వకందార్థదరువులు.

జనులారజననమరణము । లనుదొలగంద్రోయజాలు లక్షణ యుతమై । వినువారికిగనువారికి । జనలావెలిగించుదీనదప్పకవింటే* అప్పుడెవార - లెప్పుడుగంటే* గను కవినబుద్ధంబులె - విసుదుచదివెదమనె- కనుగొనమనసై లె-కమాడిపుస్తకమంతటదప్పకపింటే - అప్పుడెవార- లెప్పుడుగంటే। ౧

వినవలెగనవలెననుచును। మనసందునగోర్కెగల్గుమనుజులెవినుడీ। వినజేసెదగనజేసెద । ఘనమగుటీబోధవినగ-గనవొల్లనట్టి* వారుచనుదుదో - చినత్రోవబట్టి* తినుమంటెవులివల్ల-దనలోకులనవింటి- గనుకనదివినవలె-వనవొరాడమవిన* కనవొల్లనట్టి- వారువనుదుదో- చినత్రోవబట్టి। ౨

124457

శ్రీ ర స్తు.

శుద్ధసద్గుణతత్త్వకందార్థదరువులు.

జనులారజననమరణము । లనుదొలగంద్రోయజాలు
లక్షణ యుతమై । వినువారికిగనువారికి । దనలావెలిగిం
చుదీనిదప్పకవింటే*అప్పుడెవార - లెప్పుడుగంటే*గను
కవినబుద్ధియుతె - వినుదుచదివెడుకె- కనుగొనమనసై
తె-కనుడిపుస్తకమంతయుదప్పకవింటే - అప్పుడెవార- లె
ప్పుడుగంటే। ౧

వినవలెగనవలెననుచును। మనసందునగోరెడు-గల్గుమ
నుజులెవినుడీ।వినజేసెదగినజేసెద। ఘనముగుబోధవిన
గ-గననొల్లనట్టి*వారుచదుదుదో - చినత్రోవబట్టి*తిను
మంటెపులివల్ల-దనిలోకులనవింటి- గనుకనదివినవలె-నన
నోరాడకవిన*గననొల్లనట్టి- వారుచనుడుదో- చినత్రో
వబట్టి। ౨

ననుమిము నేగనిపుస్తక। మును జేసితిదీనమీరుముదము
నవిను డా। చనుటయు మిమునను మీరలు। గను గొనివినుపిం
చుమనుట-కలయట్టిమాట*బోధను మేలు-కన లేదెచ్చోట
ఘనులారయిటువంటి కలలోముచ్చటలాడి-గనుగొనిమీ
రుమే-లఱని మేలొఱల్పుదునన్ను*కలయట్టిమాట- బోధ
ను మేలు-గన లేదెచ్చోట॥ ౩

ఒరులొరులు నేను నేనని। యెరులనుతను నెన్న డెఱుగ
కున్నబయలులో। నరుదెంచితన్నుతాగని। పరులనుగని తె
స్సయేనుపరులనియనుచూ*యెరిగెడియెరుక-బయలుండ
గనుచూ*నిరతముతా నెందు-నిలువకుండుటకునై- విరచి
స్తిదీన్నెరుక-విననన్నిల్వదు నేను*పరులనియనుచూ- యెరి
గెడియెఱుక-బయలుండగనుచూ॥ ౪

శ్రీమించునచలబోధను। యేమహానీయుండు చేసియెగ
జల్లెనునీ। భూమి౯సుజనులకొరకా। రాముండగురుగురునిశి
వ-రామదీక్షితుల౯*తలచియప్పా-రావుగుణతతుల౯*
ప్రేమతోబొగడనా-భూమినిజ౯రపరశు-రామసీతారా
మ- స్వామికిమ్రొక్కి-శివ*రామదీక్షితుల౯ - తలచియ
ప్పా-రావుగుణతతుల౯॥ ౫

ఎఱుకనుకలలోపలనే। నరుడెంచితిమీరలట్టులరుడెం
చితిరి।యెఱుకజననేమమీరలు। యెఱుకతోజనువారమను
చు-యెరిగేటికొరకు*గ్రంథముజేసి-తెరిగియీవరకు*గు
రుబోధయించును-నరులారచేకొంటె - యెరుకనకలజో
ది-నెరిగిననిల్వాదం*చెరిగేటికొరకు గ్రంథముజేసి- తెరిగి ౬
యీవరకు॥

శ్రీమత్సీతారామ। స్వామికృపంజెప్పనయ్యేసదసద్ర
హితం।బేమివదార్థముదానిని। యీమహికందార్థములు
గ-నిదివినరయ్యా*ఓజములార - యిటుగానరయ్యా*వే
మారునేమిమ్ము-వేడేదింతియనుమ్మి-నామీదకృపజేసి-వ
నుజమవుమునిమీర-ఓదివినరయ్యా*యోజనులార- యిటు
గానరయ్యా। ౭

శివరామదీక్షితులశి। వ్యవరుండప్పయ్యమంత్రియతని
శిష్యుడీ।భువిపరశురామవంశో। ద్భవుసీతారాములతని-
భక్తుడనుమ్మీ*తదోృభద్ర - యుక్తుడనుమ్మీ * స్తవనీయు
లగుమీరుత్సాహముతో యీ- కథవినుడు నేకందా- ర్థగ
ములచేవినుపింతు*భక్తుడనుమ్మీ- తదోృభద్ర - యుక్తుడ
నుమ్మీ। ౮

మనసిచ్చివినుడియికనొక । వినవిదినాపాలిగురుని ము దిలోపలనే। నానుచుకొని పెద్దలాజ్ఞను । పనిబూనుక చేసి తిట్టి - పద్యమువిన్న*తప్పొప్పులే - ర్పడదిద్దుడన్న*ఘన మతిమంతులు-గనుక ప్రార్థించితి - నమమీకటాక్షేక్ష- ణములవీక్షింపుచు*పద్యము విన్న - తప్పొప్పులే - ర్పడది ద్దుడన్న॥ ౯

విని మీరిదిద్దుండని । పని వడిప్రార్థింప నేలపరుసము గను వే।నను స్వర్ణము జేయుపనునె। తనకైతావానుస న్ని-ధానమందుం టే*తెల్పడీయను- మానమిందుం టే* మనవి చేయ నేపాలి-న్మని లేగతల్లికి- తనకైతా నిచ్చుమ-ద య జేసితాసన్ని*ధానమిందుంటే, తెల్పడీయను,మాన మిందుంటే॥ ౧౦

అప్పక వీయాంధ్ర్యాంధ్రియు। లొప్పగు నూంమాది కావ్య మొగిజదివికృతిని।దప్పనికవులకు సమమగ।దప్పులు లేకుం డజెప్ప- దరవమానెకృతినీ*యూహానుజేస్తి , మరి నేనీకృ తినీ*గొప్పపత్తులతోటి-కొదువపత్తులసాటి- మువ్వురవి ధిని-కూడా డేటందుకు*తరవమానెకృతినీ-యూహానుజేస్తి మరి నేనీకృతినీ॥ ౧౧

ఛందము: తెనుగకపద్యము । లెందుకు చేసెదనటంచు
నిలజనులననే। సందేహింపక జేసితి। నందునతప్పున్నమీ
ర-లివిదిద్దేరనుచూ* నేజదివితే - చెవియొగ్గివినుచూ* అం
దముగా జిత్తమునందిబ్లుతలబోసి-కందార్ధములుమీ- ముం
దరబెట్టితి* యివిదిద్దేరనుచూ - నేజదివితే - చెవియొగ్గి
వినుచూ॥ ౧౨

పునరుక్తిగలిగియుండిన । విసికోపము సేయవలదు వే
డుకొనియెదరా । వినువారలుదూరాక్షరము । గనవలెద
గ్గిరనటంచు- గల్పించినానూ* తెలియకగాదీ - గ్రంథము
లోనూ* జననీజనకులుదాము-తనయులపునరుక్తి- విసుగో
రుమరుతెప్పం- చక నేనది తెలిసి* కల్పించినానూ- తెలి
యకగాదీ-గ్రంథములోనూ॥ ౧౩

ఇదియాంధ్రకవిత్వంబని । మదిరోయగడగడదీనవు
త్మవరయాడీ। వదియాలునన్నెవసిడిని। ముడమునతోల్
పెట్టెనుంచ-మట్టుకుండుమరా* లోకులుచేత- బట్టకుండు
దురా* యిదిగాక కులహీను- డిచ్చినద్రవ్యము- హితము
గామెంత-వేత్తలయినను దాని* మట్టుకుండుమరా-లోకు
లుచేత బట్టకుండుదురా॥ ౧౪

ఆసాంతము యీగ్రంథము । ప్రాసయతుల్యబ్బగణము
భావము యుక్తుల్ । జూడి సరిపడనిచోటను। యీసభలో
పెద్దలెల్ల - నిదిదిద్దవలెనూ* దిద్దినదినా - మదికందవలె
నూ* మీసాటివారికి- వేసటలింమంటే- నాసాటివారి
బ్రతుకే సాటిగాకుంను* నిదిదిద్దవలెనూ- దిద్దినదినా-మ
దికందవలెనూ॥ ౧౫

తప్పొప్పులు రెండెరుగని । తప్పతనందుండి దీనితప్పని
యూసీ। తప్పనునమనకుజెప్పెద । చప్పుడు చాలించుమను
చు- సభవారువినగా* సరెసరెయని- సభవారిట్లనగా*
చెప్పినవినకుంటే-తప్పవాఁడె మెచ్చి- తప్పగలిగిన వెనక
గొప్పవాడెక్కెను* సభవారువినగా - సరెసరెయని-సభ
వారిట్లనగా॥ ౧౬

ఇలఁజొబ్బిగ్రామసింహము। కలదొంతులుగూల్చునిం
టిగరితలాఁడుగుదొం।తులుజకట జేతురట నే । యిలనుకవి
జనోక్తితప్పు లెంచునజ్ఞానుడూ* తప్పొప్పులు- గాంచు
సజ్జనుడూ* తులలేని బుద్ధితుం-తులు సర్వజ్ఞులుమీకు- తెలు
సునాతలపునే - తెలిపెదనిక తప్పు* లెంచునజ్ఞానుడూ-
తప్పొప్పులు-గాంచు సజ్జనుడూ॥ ౧౭

తనగొప్ప నెంచరేమో। జనులనితలపోసిసాధుజనకృ
తికవితల్। వినరితరులువినగోరిన। వినకనరాదనుచుమన
సు-విరుచుమర్జనుడూ*వినుపించును- వేడ్క-సజ్జనుడూ*
కనవచ్చుముం జేతి- కంకణాలకు వేరె- ఘనసల్వుటద్దము-
గావలెనామనసు-విగుచుమజనుడూ*వినుపించును- వే
డ్క-సజ్జనుడూ॥ ౧౮

ఆగామికధనుయిట్లని। బాగుగవినపింతుచెవులవండు
వుగాక।న్యాగమునిగమోపనివ।త్యాగరమథితార్థ మెల్ల-
సాంగోపాంగముగ*దయతోవినుడి - సాంగోపాంగ
ముగ*ప్రాగర్థచరమార్థ-యోగములకనుసం యోగ
ముగావించి-నేను తెలిసిగినంత- సాంగోపాంగముగ*
దయతోవినుడి-సాంగోపాంగముగ॥ ౧౯

మోదమునప్రాస్థుబోకకు । వాదిప్రతివాదిలగుచువ
రగురుశిష్యుల్। హాదిందిరనుచునొకసం। వాదముగల్పి
స్తికలగ-వదలకవినడీ*మొదటినుంది- తుదవెళ్లగనుడీ*
వేదాంతార్థము- వేత్తలుమీరించు - యేదేదినవరించు-
డి దెనావిజ్ఞాపన- వదలకవినడీ*మొదటినుంది - తుదవె
ళ్లగనుడీ॥ ౨౦

కొంచెములోసరిబుచ్చక। పెంచితినీగ్రంథమనుచు పె
ద్దలలుగకక। మించినవేడ్క నువినుడీ। పెంచినయర్థంబు
నేజె-ప్పెదలోకులెల్లా*అర్థము దెలిసి-మదినుల్లసిల్లా*
పెంచితిపెంచితి కొంచము వెడలుపు- నుంచుండెనదిలో
తం-చెంచినామదిన జె ప్పెదలోకులెల్లా*అర్థముదెల
సి-మదినుల్లసిల్లా॥ ౨౧

సాధనసంపత్తియుగల। సాధకుడొకనరుడు ఘోరసం
సారములో। బాధపడలేక దనపు। ణ్యోదయమునగురుని
గాంచి యురుతరభక్తిన*శరణని మ్రొక్కి- మరిమరియా
ర్తిన*బోధజేయుపుణ్యా-పురుషమా బోంట్లకు-సాధించద
గుముక్త్యా-సాధనమనిబలెక - యురుతరభక్తిన*శరణని
మ్రొక్కి - మరిమరియార్తిన॥ ౨౨

శరణాగతుడగుశిష్యుని। కరుణామృతదృష్టిచేతగని
మోదముమి।ప్రీతిగొనప్పదువాక్యములను। పరమదయా
ళుండుగురుడు- భక్తివినుమనెమా*సంశయమింక- బా
ధింపదనెమా*పరిపూర్ణమొకటిలే- నెరుకానెడొకటుం
డు-పరిపూర్ణమెరుకల- నెరిగియొరుకనుమాను*భక్తివి
నుమనెనూ*సంశయమింక-బాధింపదనెనూ॥ ౨౩

ఏసాధననీకెందుకు। వీసాకేపనికిరాదువిన మాయ యాా। నేసాధులచేవిన్నది। యేసాధన లేకబోధ- నెరిగింతుబోకూ*సాధనలందు - మరిగి తేరాకూ*యేసాధనలజోలి - యేనొల్లననీవు - బాసజేసితివేని - పరిపూర్ణబోధనే*నెరిగింతుబోకూ-సాధనలందు- మరిగి తేరాకూ॥ ౨౪

గురువరపరిపూర్ణంబన।యెరుకననవిరె దానట్టియెరుకోద్భవము। దెరుకచనుచోటుయెయ్యది। యెరుకను నేనెట్టువిడచే-దెరిగింపుమనెనా*అంతనెరుగు. డెరిగింతుననెనా*చరణధూళిని రెండు- కరములగొనితన - శిరమునధరియించి-శరణనియాశిష్య- డెరిగింపుమనెనా*అంతనెరుగు- డెరిగింతుననెనా॥ ౨౫

మొదలచలమునెరిగించెద। విదితముగాలేసి యెరుకవరింతుపయిన। తుదకెరుకనువిడిపించెద। మదిలోనా మాటనమ్మి-మరివింటివేనీ*సంశయబుద్ధి-మానుంటివేని దముగురునినుజూచి- భళిశాబాసితోవి - కెమరు లేదనుట్టు- లిదుగోనేజేసెద - మరివింటివేనీ*సంశయబుద్ధి-మానుంటివేని॥ ౨౬

మీకంత వారుగనుక నే । చేగితిమీపాదసేవసిద్ధించుట కై।యేరింతవారుజగమున। లేరని నామదికిదోచె- లెస్స గవినుడీ*ఆజ్ఞకుమీర- లేముగన్గొనుడీ*యేరీతివినుమం టే- నారీతివినిఁయొద-మీరానతివ్వండి-తోరాముయీబోధ- లె స్సగవినుడీ*ఆజ్ఞకుమీర-లేముగన్గొనుడీ॥ ౨౬

మొద్దులనైనను దొల్తురు । బద్ధులబద్ధత్వమణడవివా ళ్ళేతురుమీ। వద్దికివచ్చినగనిశరి। శుద్ధపుబోధోక్తమయి న - సూక్తులుజెప్పి * అందుకుదగిన - యుక్తులుగప్పి* పెద్దలచేమీప్ర - సిద్ధినివినివస్తి - దిద్దుడి నేవట్టి - బుద్ధి హీనుడనన్ను- సూక్తులుజెప్పి*అందుకుదగిన - యుక్తు లుగప్పి॥ ౨౭

సూటిగనుబోధనామది। నాటినదికచాలుచాలునను వీవైనీ।నోటనుబలికెడుదాకను । సాటువలనుజెప్పచుం దు - సరెగానామాట*రాగోరుచు - మరినేనీమాట* నూటినొకఁటిజెల్లు- మాటనిదెలియుము- మాటిసాటి కివట్టి-పాటలేటికిఁక - సరెరానామాట*రాగోరుచు మరినేనీమాట॥ ౨౮

తానేననకమునుండిన । దానికిబేరేమిబయలుదానే
ననుచున్నా । న్నేననిమెదనేనెవ్వరు । లేనెనుకమునుండి
యుండి- లేవేలేవుసుమీ*అట్లానంటే- లేనేలేవుసుమీ*
లేనేలేననినేను-లేకపోయినవెనుక- తానుండుగదయుం
టె-దానెక్లైరిగెదపీవు-లేనేలేనమమీ*అట్లానంటె- లే
నేలేవుసుమీ॥ ౩౦

మీరాజ్ఞయిచ్చియుంటిరి। నేరుపుతోబయలునెరుకనె
రిగించిపయిన్నా। పేరణతుమెరుకననిరో। ట్లారీతినిమెరు
కపరచు-మంచుహ్యామొకెరు-దనూ*అనుమానము-చెయ్యా
కెయ్యడనూ*పారెకుమీపాద - జలజయుగ్మమునాహృ-
త్సారసమునఁనిల్పి-సలుపుచుపూజనో-యయ్యామొకెరు-
దనూ*అనుమానము-చెయ్యకెయ్యడనూ॥ ౩౧

పుట్టుటగిట్టుటలేకను। పుట్టెగిట్టెటిమెరుకపోడిమె
రుగక్నా। చట్టువలెకదలకుండును। ఇట్టిజయల్ యిట్టిదె
రిగి- భావింపదగునూ*మెరుకలేక - సేవింపదగునూ*
వట్టియాశలచేత- పట్టుబడకనుయీా - గుట్టుదేశికునోట-
గట్టిగదెలుసుక- భావింపదగునూ*మెరుకలేక- సేవింప
దగునూ॥ ౩౨

ఎన్నికైనరీతినంతును । మెరుకనవశ్యంబటంచుమె
న్నిన మెరుకగా । మెరుగుకు ననినను మెరుకే । మెరుగుట
గులగాభముమమ్మి - యీయర్థబయలూ * మెరుగు నె
మెరుక - నెరుకనబయలు * పెరుగదు విరుగదు - రొంరుగదు
తరుగదు, అరుగదు కరుగదు - తిరుగదు మొరుగదు - యీ
యర్థబయలూ * తెలిసె మెరుక - నెరుకనబయలూ ॥

పలుకునబలుకగరాకను । తలపోసదనునసమదికిదగు
లక మెపుడుగా । ములుగుచ్ఛనందు లేకము । గలిగున్నదిబట్ట
బయలు - గదరమాయనాక్క * ణాదుగో చూడు - కదలవోయ
న్నా * పలుకన్న బలుకక - తలపన్న దెరుగక - చలి యెండవా
నల - కలయక నిలుచుండు - గదరమాయన్నా * అదుగో
చూడు - కదలవోయన్నా । ౩౮

సామర్థ్యమేమి జూపము । కామక్రోధాదికములగల
యదనశమే । బాము తెలుంగదుయితరులు । యేమనినను
మారుబలక - దీబట్టబయలూ * దీనికిమ్రొక్కే - ౦తరజేజే
లూ * నామరూపక్రియ - నటనలన్నియు మీరి - యేమనియన
రాక - యేకమైయున్నది - యీబట్టబయలూ * దీనికిమ్రొక్కే
౦తరజేజేలూ ॥ ౩౯

దానము ధర్మము సగుణ । ధ్యానము ప్రతిమార్చనం
బు జపతపతీర్థ। స్నానములును ముక్తిదములు:। మానవుడొన
రించుబయలు- మాటాడదేమీ*మొఱకే లేమ - మాటా
డదేమీ*ఔను కాదనక నీ-జనక నేననని నాకు- మేమైనకా
గాక-మితిమీరియున్నది- మాటాడదేమీ*మొఱకే లేమ-
మాటాడదేమీ॥ ౬౩

ఇంతింతనియనరానిది । వింతలు సేయనిదియెన్నివిధ
ములగనినా చింతలెఱుంగని దీబయ। లెంతని నేవిన్నవింతు
నిక మీదవ్యర్థగా*తెలుపుటవినుట - కిది పెద్దకథగా*సం
తతమొకరీతి- సకలదేశములయందంతటనిండున్న- దది
గోపరిపూర్ణము*యీమీదవ్యర్థగా- తెలుపుటవినుట- కి
దిపెద్దకథగా॥ ౩౭

ఆకాశాదికభూతా। నీకాత్మకముగుచు నెరుకయీజ
గమొప్పెను।రాకడపోకడగలదై। ప్రాకటముగ దీనిలోను-
బట్టబయలిదిరా*కాదనియంటే. పట్టిపలికెదిరా*లోక
త్రయముతన-లోపలదిగగ- జోకతోనుతదాని- జోరె
రుగడదియేమొ- బట్టబయలిదిరా*కాదనియంటే- పట్టిప
లికెదిరా॥ ౩౮

తండోపతండములుగా । దండిఝషాదికములన్నితన లోపలను । తద్దండనుండినపోయిన । నుండుసముద్రంబు యెరుగ యుండునెప్పటికి*పరిపూర్ణమి ట్లుండునెప్పటికి యెండమావులరీతి- నుండెడిబ్రహ్మాండ-ముండినపోయిన- రెండుగుర్తెరుగక- నుండునెప్పటికి* పరిపూర్ణమిట్లుండునెప్పటికి॥ ౩౯

ఎరుకతోవచ్చినవిశ్వం । బెరుకతోజనుగానికల్పదీబయైతే।యెరుకతోరాదెరుకతోబో- దెరుకతోనందేమి లేదు-యిదనిశ్చయమురా*ఉండుండియీ-యెరుకతానారా*యెరుకనెరిగినవస్తు- వెరుకని తెలియుము- యెరుక నెరుగనియమ-యిట్టిదట్టిదియన- నిదనిశ్చయమురా*ఉండుండియీ-యెరుకతానారా॥ ౪౦

రవితమసమున్నదెరుగునా।ప్రవిమలదావాగ్నిచెదలు బట్టునెరుగునా।దినమునురాతిరిరాత్రిని।దినమెరుగునెతే మిలక్ష్మి-దేవియెరుగునా*అన్నమునుభూ- దేవియెరుగునా*భవనాశస్థితులరా-షాడెట్టియెరుకను-భవనాశస్థితి లేని-బయలెల్లెరుగునులక్ష్మి-దేవియెరుగునా*అన్నమును భూ-దేవియెరుగునా॥ ౪౧

ఎకువైనభూతపంచక। మెరుకకుచరణములుకటి యు
హృదయముగళముల। శిరమునునర్యోనుక్రమమున। ధర
ణిమొదల్ జేసియిట్లు- తనయాగుతెఱుగుగా*గగనముబ
యలం-చనరానెరుగా*యెరుగశాకాశమె- పరిపూర్ణ
మునుచుకొం-దరుబళ్ళిరిదివిని - గురిదప్పియుండేవు- తన
యాగుర్తెరుగా*గగనముబయలం-చనరానెరుగా॥౪౨

విత్తేచెట్టయిపుట్టును । విత్తేవిత్తనమురీతివెలయునుధ
రపైవిత్తుకుచెట్టుకువేరే । విత్తనమొకటున్నదనిన- విన
గూడదోయీ*తనకుదాబు-ట్టునువినవోయీ*విత్తుచెట్టు
లరెంటి-విధమీభూమెరుగున - ట్టుత్తబయలెరుగదు- స
త్తువిత్తులరెంటి - వినగూడదోయీ*తనకుదాబు-ట్టును
వినవోయీ॥ ౪౩

చెట్టేమూలము విత్తుకు । చెట్టుకు మూలంబువిత్తు
క్షితిపైరెండుగా । బుట్టినజన్మనరెంటిని । గట్టిగతానె
రుగకుండు - గదరయీనేల*నీవీరీతి - కనుగొనవేలా*
పుట్టుచుగిట్టుచు- పొలుపొందుతనవెరుక- నిట్టివిచిత్రము-
తెన్నడెఱుగదుబయలు- గదరాయీనేలా*నీవీరీతి- కను
గొనవేలా॥ ౪౪

కనమూసినకనుదెరిచిన। కనుమరుగింతైనలేక కానం
బడుచుండ। కనుగొనశక్యముగాకను। ననిశము నొకరీతినుం
డు-నతడే నిర్గుణుడూ*వినికని వెతల- నతడొందదేవుడూ*
వెన్నెలలోపల- వెలగకాయలరీతి-నున్నవిశ్వముమొనక-
నెన్నడు రొయుగని- యతడే నిర్గుణుడూ*వినికని వెతల- నత
డొందదేవుడూ॥ ౪౫

ఎరుకే దేహేంద్రియములు। యెరుకే వర్ణాశ్రమము
లుయెరుకే శ్రుతులు న్నెరుకే నీవును నేనును। యెరుకే సతి
సోదరాదు- లెరుగుచున్నత్వా*నేదీచేద- యిమగోనీయి
చ్చా*హరిహరబ్రహ్మాది- సురనరగిరిసరి- త్తరుమృగముఖ
చరా-చరములుయెరుకాని- యెరుగుమువత్వా*నేదీచే
ద-నిమగోనీయిచ్చా॥ ౪౬

ఎరుకే విద్యావిద్యలు। నెరుకే ప్రణవంబునాదమెరుకే
కళయు। న్నెరుకే బిందువుచిత్ప। త్తెరుకే యానందమిదె
నీ, వెరుగుసమబుద్ధీ*-నీనాపూట- లెరుకే నీబుద్ధి*యెరుకే
నిర్గుణసగుణ- మెరుకే యెరుగునుయిట్లు- యెరుకనుఖిద
యంత-యెరుక జేసితినీవి- ల్లెరుగు సమబుద్ధి* నీనామాట
కెరుకే నీబుద్ధి। ౪౭

ఎరుకేయిహపరసౌఖ్యము। లెరుకేజ్ఞానంబుజ్ఞేయమె
రుకేమోక్షం।బెరుకేభక్తివిరక్తులు। యెరుకేసంకల్పమని
నీ-వెరుగుసతీర్తీ *యొకఁడికార- యెరుకసంపూర్తీ
యెరుకేజీవుడీశు డెరుకేతదేకాంత- మెరుకేసర్వమునే
ను-తెఱిగిచెప్పితినీకీ - లెరుగుసతీర్తీ *యొకఁడికా
ర-యెరుకసంపూర్తీ॥ ౪౮

చింతలతోటనదెరుకే । వింతలపుట్టిల్లసంగవెలసినదె
రుకే। తంతులప్యాటనదెరుకే । పంతములకుచూడమూ
ల-బలమున్నదెరుకే * జగజ్జాల - స్థలమన్నదెరుకే*
భ్రాంతులకెల్లను- పట్టణమనదెల్లి- కాంతలపురుషుల-గ
దిగించుటకుమూల - బలమన్నదెరుకే*జగజ్జాల- స్థలమ
న్నదెరుకే॥ ౪౯

అన్నియుతానైతనకవి । పన్నగవేరననునోటబలు
కుచుఁదిరితా। నన్నిటినెరిగెడియెరుకై। యున్నానని యె
రుకకెఱుకై- యూహింపుచుండు*తనలోతానె- మో
హింపుచుండు*యెన్నోవిధిత్రాలీ- యెరుకసీతలువిం
టె-యున్నదిలేమలే- కున్నదికలదా- యూహింపుచుం
డు*తనలోతానె-మోహింపుచుండు॥ ౫౦

పిండబ్రంహ్మాండంబులు । రెండునయీరెంటిలోని। రెండహములుయీ। కందములునాల్గుగూడియ।ఖండంబ గుమెరుకరూపు- గనరామాతండ్రీ*యిదిదెల్పిన- ఘను డేతలిదండ్రీ*ఖండఖండములుగా- గనుపించెమెరుకను- దండిదానేటియు-ద్దండులకలనైన-గనరామాతండ్రీ*యి దిదెల్పిన-ఘనుడేతలిదండ్రీ॥ ౪౯

పరిపూర్ణమొకటిదకరని।తరమైనప్రపంచమెల్లదగ దెలియమునీ।మెరుకేననిమదిలోపల । మెరుకేపరిపూర్ణ మెరిగే-దెరుకనెరిగేదీ*యింకొకటిలేదీ-రెంటినెరిగేదీ* మెరుకపుట్టువుమూల-మెరుగనిదీమెరుకె - మెరుకేదా బుట్టిన- దెరుగబోయితెలేదం.చెరుకనెరిగేదీ*యింకొక టిలేదీ-రెంటినెరిగేదీ। ౫౦

పాపములుపుణ్యములుభువి । పాపించుమెరుక చేతభ్రమసినవారికి।పాపింపవెరుకనెడసిన। తాపము లనుచిత్తమందు-తగదెలుసుకొనుమీ*ఆగామిబో-ధనుతె స్పవినుమీ*పావలలోశుద్ధ-స్ఫటికసన్నిభమయిన- ఆపో జ్యోతిని(ప్రత్య- గాత్మనిమదిలోన- దగదెలుసుకొనుమీ*ఆ గామిబో-ధనుతెస్పవినుమీ। ౫౧

ఎరకన్ననుమరుపన్నను । మెరుకకు మెరుకన్న దేహి
యినమాయన్నరా। గురుతనగసాక్షియనినరా।స్ఫురణయ
నంద్రష్టయనిన- చూడు మొకర్ టిగా *యిది లేకుంటే- చూ
డ మొక్కటిగా *మరిచాలచలముల- మర్మ మెరిగేటిదన్న -
యెఱిగి తా నేనని- యెఱిగిపొయ్యేడిదన్న- చూడు మొకర్
టిగా *యిది లేకుంటే- చూడు మొకర్ టిగా॥ ౬౦

అనుమానముమదినుంచక। వినుమింకను మెరుక పేరు
వివరించెదబుద్ధ్యనచిత్తంబనమానస । మనసహంకార
మనిన-నంతఃకరణనరా *సంకల్పమం- చనియిచ్చనసనరా *
తానునితరులని- తాగుర్తెఱిగెడిదన్న- తనకనినితరుల -
తనను తెలిసెడిదన్న-నంతఃకరణనరా *సంకల్పమం- చని
యిచ్చననినరా॥ ౬౧

వినుమితకులుమెరుకను సా। క్ష్యనిపలికిరి నేను సాక్షి ।
నహమనినీతో। వినునట్లుజెప్పియేవే। రనగూడదు రెండు
నొకర్- టని తెలుసుకోరా *మాటలభేద- మనికనుకోర్
రా *అనరాని వినరాని- కనరానిజయలందు- తనకై తాన
రూడెంది- తనకై తాజననాహ.మని తెలుసుకోరా *మా
టలభేద-మనికనుకోర్ రా॥ ౬౨

వన్నియలైవొకచోటను । పన్నుగకలసినదిహృదయ
పద్మంబునుచు। న్నెన్నెదరుజనులనెరుకం । దున్నదనుచు
శ్రుతులుబలుకు- చున్నవిసుమ్మి తెలుసుటమాత్ర - మున్న
విసుమ్మి*వన్నెలన్నియుమీరి- యున్నవస్తువజాడ-నెన్నడె
రుంగక - యెన్నోరీతులబలుకు. చున్నవిసుమ్మి* తెలుసు
టమాత్ర-మన్నవిసుమ్మి॥ ౬౩

చులకనిముక్తిగనొకరిటి । తెలిపెదవినునంది యము
లుదీరునుదీనం । బలుకునగలిగినయర్థము। పలుకనువిడ
నాడినిల్వ-బడుచోటెంకేది*రెండునునొకరి-పలుకేలయి
నాదీ* తెలియుమీలాగున. తెలివిదేహములన్యో- తెలివే
తనువునుబాసి- తెలివేస్థిరముగనిల్వ- బడుచోటెంకేదీ. రెం
డునునొకరి-పలుకేలయినాదీ॥ ౬౪

ఎరుకయినభూతములనీ । వెరుగుముయాకసముగా
ద్భులింగలమునునీ!ల్లిరువైననేలయనినే । నెరిగినపద్ధతిని
నీకు-నెఱిగించినాను*ముజ్జగము - లయ్యెనువీట్లతోనూ*
పరిపూర్ణముందుగ-న్పడుచుతమకుదామె- మరికానరా
నట్టిమార్గముగలవీటి- నెఱిగించినానూ*ముజ్జగముల -
య్యెనువీట్లతోనూ॥ ౬౫

ఎరుకుత్పత్తిని తెలియగ। సరసిజగర్భాదులయినవా
లర నెఱిఁచో। నరుడెంతవాడువాడది। యెరుగుదుననవట్టి
మాట-లివివింతగాక*తప్పుమువాని - కికరాకపోక*అర
మరలేక స-ద్గురుమూర్తి-చరణపం- కరుహోద్వయాంచ
న-నెఱుగనినరుమాట- లివివింతగాక - తప్పదువాని*కిక
రాకపోక॥ ౬౬

లేనెరుకబయలులోపల । తానెట్లుజనించెననినదగ
వినువంధ్యా। సూనుఃగతివియదబ్జవి । ధానంబునయక్ష
రాజ-ధానివిధమునర*రజ్జువుసర్ప-మయినవిధమునర*
స్థాణువుపురుషుని- చుదానమృగతృష్ణ- లోనీరువిధము
స్వ-ప్నానందముగరాజ ధానివిధమునర*రజ్జువుసర్ప,
మయినవిధమునర॥ ౬౭

లేనెఱుకనుమెరుకనయును । లేనెరుకెట్లాయెననిన
తెల్పగవినుమా । లేనిమృగతృష్ణవంధ్యా । సూనులుగలి
గుండవేళకి చూడలేనట్లూ*యీ లేనెరుక-యేడలేదిట్లూ
స్థాణువుపురుషుడు, శశవిషాణముగగన- సూనమునరువి
స్వ-ప్నానందమిక వెతికి- చూడలేనట్లూ*యీ లేనెరుక-
యేడ లేదిట్లూ॥ ౬౮

ఎరుకయుదయమెట్లన్నను। సరళంబగునారికేళసలిలముభంగిగా। యెరుకెట్లుపోవునన్నను। కరిమ్రింగినవెలగపండు- కరణిగనెరుగూ*తిరిగిరాని- కరణియునెరుగూ*పరిపూర్ణమున్నది-యెరుకతానెరిగితే- యెరుకేమ్రింగుమనవ-స్మృతుడుమ్రింగినవాటి - కరణిగనెరుగూ*తిరిగిరాని-కరణింకోటెక్కగూ॥ ౬౯

సంతోషాసంతోషము। లంతనెగనవద్విపిదపనరుగునెదటికో।ఏంతయుయున్నదిచూచితే। యింతేసుమ్మెరుకపుట్టు- ఏకతెలుసుకోరా*సంశయమేల - యిదినమ్మికోరా*యెంతనిదెలుపుదు- యీదేవమాగముతనంతటబహువన్నె-లగుపడియగుపడ-దికదెలుసుకోరా*సంశయమేల-యిదినమ్ముకోరా॥ ౭౦

రాకడపోకడలేకను।యేకస్థితినుండునట్టియీబయలందుగా। రాకడపోకడగలిగియు। నేకముగాదోచునేని-యెరుకసుశీలా* ప్రతిమలోని - పెరుమాళ్లలీలా*లేకతోచినయెరుక-లేనేలేదనుచునీ- కికీలుగుర్తుచే- యెరుకైతెజాలున్న కెర్రు కేసుశీలా*ప్రతిమలోని- పెరుమాళ్లలీలా॥ ౭౧

వనగండ్లుదక్కములోపల । తనకైతావచ్చితనకుదానే
గువిధంబునపరిపూర్ణములోపల । తనకైతావచ్చియె
రుక-తనకైతాజనునూ*అచలంబున్న - దనితానెరిగిన
నూ*తనలేమిసహజమని-తనకుదోచునుతోచి- తనకల్మిగా
పగభా-వనజేసినిలువక తనకైతాజనునూ*అచలంబున్న
దనితానెరిగిననూ॥ ౭౨

పరిపూర్ణములోదోచుచు । మెరుకేతనుతనకుదా
నెయేపడవినుమీ। తొరటలుతొమ్మిదిగలదై । తెరతీపుల
నొందుచుండు-తనువనదగుచూ*అచలమును- గనితానేన
నుచూ*మరిగిల్లెరుకనుదెలియు-మెరుకేనిల్వముగాని-పరి
పూర్ణమందుదా-నెరిగేదెట్లాకనుతురా- తనువనదగు
చూ*అచలమును గనితానేననుచూ॥ ౭౩

తొలకరిమెరుపులకైవడి। పొలుపగునీశ్వరుడు దోచుబు
గ్గలరీతి।న్నలసూర్యకిరణములందున । గలనీలమువలెనెమె
రుక- గనుపించునయ్యా*అంతలోనెచట - గనుపించద
య్యా*కలకాలమొకరీతి-గలిగుండదీమెరుక- తిలకింపద
గులురా-తిరిదిరుగువిధమున - గనుపించునయ్యా*అంత
లోనెచట-గనుపించదయ్యా॥ ౭౪

కట్టాదునిప్పులేకను । కట్టయనొక సమయమందు
గనుపడిబహుగా । మిట్టిపడుతుదకుగనుపడ । దట్టిదెసు
మియెరుకపుట్టు దమలవిచారా*తనకుదానె- పుట్టినదా
రా*పుట్టిగిట్టుటలను- నట్టేటనిలుచుండి- బట్టబయలునొ
డి-గట్టినగనుపడ - దమలవిచారా*తనకుదానె - పుట్టిన
దారా॥ ౭౫

తనమూలముతగిదంద్రులు ; తనవలెనేవారివారితలి
దంద్రులకుగా। తనవలెనెగానియన్యము। గనజననస్థానమె
కటి-గలదనతరమా*బ్రహ్మోదుల - కదితెలియదరమా*వి
నుమాయీబ్రహ్మాండ- జననమునీనాయం- దునువైనదిడి
యుగా-దవియింకొకటివేరె - గలదనతరమా*బ్రహ్మో
దుల-కదితెలియదరమా॥ ౭౬

కనరానిదానిశూన్యం। బనియనదగుగానిబయలనద
గదుసుమీ।కనవచ్చుచున్నదిదిగో। గనుగొనలేదయ్యెనెరు
క-కనుగొనరాదా*యెరుకనెశూన్య, మనియనరాదా*
కనవచ్చెనాలేదా-కనుగొంటిలేదాని-యనరాదభయమే
మి,యనుమానించకునిదుగో , కనుగొనరాదా*యెరుక
నెశూన్య,మనియనరాదా॥ ౭౭

ఎరుకబయలందులేమిని। యెరుకనుశూన్యంబటంచు
యెరిగించబడెగ। యెరుగుమిదెయాకసంబి। ల్లెరిగితె
యెరుకాకసములు, యేకమాగదరా*ఆకసముబయ, లే
కమెల్లరా*పరిపూర్ణమిదుగోగ, న్నదుశూన్యమనరా
దు యెరిగుంధుమెదిలిస్తె, యికనాచెయిఃజూచేవు. యేక
మాగదరా*ఆకసముబయ,లేకమెల్లరా॥ ౭౮

కనుపడెడుబయిలులోపల । కనుగొనలేదయ్యెయెరు
కగావునశూన్యం।బనవలసెదీనినాకస। మనవలసెనుదీన
విశ్వ,మాయనోయప్పా*యింతకువేరె,మాయలేదప్పా
గనుకనెయీవిశ్వ-మొనరలేదనిలెస్స, వినజెప్పనాయను
కనబోకుండనుచునీ- మాయనోయప్పా*యింతకువేరె,
మాయలేదప్పా॥ ౭౯

అహమనదుగదాయచలము । అహమున్నదోలేదో
మూఢమదినిజమెగదా। యహమునుబుట్టించదుగద। య
హముదయించేటివరకె, అదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వ-
మైనిల్చినదిగా*అహమేయీముచ్చట్లు-నన్నిల్లెరుగునుగ
ద-అహమేతా లేనని-యెరిగితెసరిగాద-అదియున్నదిగా*
అహమేవిశ్వ-మైనిల్చినదిగా॥ ౮౦

ఆవరణమునాకసమును। గావరణమునచలమనుచునని
రిమహాత్ముల్ ।ఆవరణముమిళిగల్గిన। దావరణము లే .దని
త మన తెలుసుకోరా*యీ రెంటినీ వే- రనికనుకోరా*
ఆవరణమున నేను-రావరణముజూచి-యావరణమేదీని-కా
వలమాట లే,దని తెలుసుకోరా *యీ రెంటినీ వే - రనికను
కోరా॥ ౮౧

ఆకాశముశూన్యంబని। లోకులు మొరబెట్టిరాగలోనె
వనాదముల్ ।ప్రాకటముగబుట్టినవని। చీకాకుగ చెప్పినారు
భీవినరామా*వంధ్యాసంతు-క్షితిలోన లేదూ* కాకుంటే
పినచోద్య మాకుండేటికొమ్ము, లీకాలములనే మే- మేకం
టిమనుమాట- భీవినరాదూ*వంధ్యాసంతు - క్షితిలోన
లేదూ॥ ౮౨

లే నెరుకనుబయలందున । లేనే లేదనకయిటరు లేలబ
లికిరో। లేనిదికలదనిపిద[illegible] । లేనే లేదనుచుసిగ్గు- లేక
యీలీలా*భీవినకుచీ - కాకునీకేలా*మేనందశుద్ధము-
తానందుకొనినఁళ్ళీ-పూనకడిగినరీతి-నానుసిగ్గాకయుంతే,
లేకయీలీలా*భీవినకుచీ. కాకునీకేలా॥ ౮౩

అన్నపుసూత్ర్యాంశముమన । సెన్నగనీరంబుపాత్రిణ
మెఱుగుముయారెం । డెన్నడుగలయవొనాడే।మన్నను
మీయెరుకమాట- ముగుణసంపన్నా*కలసుటయెఱుక -
సుమియింతకన్నా*ఉన్నదెరుకమూల- మన్నదెవినలే
దు-యెన్నడునీభ్రాంతి. నన్నంటనీయకు - సుగుణసంప
న్నా*కలసుటెయెరుక-సుమియింతకన్నా॥ ౮౪

పిల్లలుతాటాకులతో। పిల్లలగావించిపెండ్లిపేరంటం
బుల్ ।కొల్లలుగజేయవారల।తల్లులుగనుసత్యమనుచు- ద
లచేరమదినీ-నినునీవిట్లు- తలచునీమదినీ*కల్లసంసారము
గనిమానవులుసంత-సిల్లగగురుమంత్ర-సిద్ధులుజమని- త
లచేరమదినీ-నినునీవిట్లు-దలచునీమదినీ॥ ౮౫

మేనెరుకలగనరెంటిలో। దానినియిదిదీనదియుత
గస్పృజియించుగా। మేనెరుకలివియుమూలము। లేనదిసృ
జనయ్యేననుచు- తెనేతెవంటీ*అంటేతప్పు - లేనేలే
దంటీ*మేనెరుకలివ్వడు-దేనంమన్నవొజూచి - తెమే
నెరుకల-తెనివనుచునమ్ము- తెనేతెవంటీ*అంటేతప్పు-తె
నేలేవంటీ॥ ౮౬

ఎరుకపని సేయదనకుము। యెరుగుట మరచుటలు రెం
డు యెవ్వరిపనులో। యెరిగింపుము నా మోజిలను। వెరవకు
తప్పితివి దెబ్బ వేసెదజూడూ*అట్లనకుండ- జేసెదజూ
డూ* వెరపించుటే దెబ్బ- వేసైన నాతండ్రి- యెరిగించిపై
మర్మ మెరుకను వేదీసి- వేసెదజూడూ*అట్లనకుండ- జే
సెదజూడూ॥ ౮౭

లేనికలగలిగినప్పుడు। దానికిదశదిశలయందు తగ మొ
దలుకొనెగా। తానంటకున్న మేలట్టను। లేనికలేచూచె
వేని- లేకపోవుగదా*కలలో మేలట్ట, లేకపోదుగదా*
లేనెరుకబయలు-యీలాగునని కెపుడు-గానవచ్చె తెబో
ధ- గావలెననవపుడు - లేకపోవుగదా*కలవు మేలట్ట
లెకపోదుగదా॥ ౮౮

ఒంటుకుదావలిబిందోక। టంటించినకొలది లెకట్టయ
ధికంబగునా। యొంటుకువలపలబిందోక। టంటించిన లె
కట్టవున్న- కాట్టయగదోయీ*ఒంటుంచి లెదా-గాదనవో
యీ*దంటదీగుచూడు. దానవలెనె యెరుక- కంటేబయ
లున తాను, గలిగుండు తనకున్న- కాట్టయగదోయీ*ఒం
టుండి లెదా-గాదనవోయీ॥ ౮౯

ఎరుకొకటుండే నేనియు। ఎరుకేయీవిశ్వరూపమే పాడదాల్చు। నెరుకొకటిలేకుండిన। ఎరుకయినప్రపంచమన్న- దెవరెరిగిరకనూ* లేదననైన - నెవరున్నారికనూ* పరిపూర్ణమయినట్టి-బయలుండకనె పెట్టి- గురునివాక్యముబట్టి- గురుతుపోగొట్టితే- యెవరెరిగిరకనూ* లేదననైన- నెవరున్నారికనూ॥ ౯౦

తెలుపువ్యమత్వము మధురము । గలవస్తువుచక్కెరనుచుగమగొన్నట్లా। తెలివివిశదముగజగముల । గలవస్తువుబిందువనుచు -గనుగొనరాదా* నెదెలిపితె- విని నమ్మరాదా* తెలివిచేబయలుండ- దెలిసియీతెలివిని- తెలివిచేతనుబట్టి- తీసివెయ్యకపోనీ- కనుగొనరాదా* నే దెలిపితే-విని నమ్మరాదా॥ ౯౧

లేనెరుకబయలులోపల। తానైతన కేరుపడినతనమూలము నే। తానెరుగదలచినప్పుడు। తానే లేకుండుదృష్టాంతమువినుమిచటా* కలదోచదె-తనకయితానెచటా* తానయిదోచినకల - తనమేలుగనబోతె- తానేతనకులేమతగియున్నదిదృష్టాంతమువినుమి చటా* కలదోచదె- తనకయితానెచటా॥ ౯౨

చచ్చుటపుట్టుట మెలుకువ। వచ్చుటగాఢపుసుషుప్తివ
చ్చుటవినినా। లచ్చముగసహజమెరుకయు।పొచ్చెముయీ
యెరుకనిల్వ- బోదుమాయప్పా*అచలమునకిట్లు- లేదు
గదప్పా*మచ్చికతో రెంటి-మామర్మము నీకిప్పు-డెచ్చుగదె
ల్పితి-నెరుగు మెరుకనిల్వ- బోదుమాయప్పా*అచలమున
కిట్లు-లేదుగదప్పా॥ ౯౩

ఎరుకనుకలలో పురుషుని। కెర్రుకేయీవిశ్వముగుచునే
పడుకలగా। యెరుకబయలుకనితానెం। దెరిగిననెరుకక
దిమేలట-యిదినమ్ము లెస్సా*యెరుకతో పొందు-వదలదె
బిస్సా*యెరుకనీకంనీకు-యెప్పుడుదోచితె- యెరుకలేద
నుమేలట నెరుగు మెప్పుడుచాలు- యిదినమ్ము లెస్సా*యె
రుకతో పొందు-వదలదేబిస్సా॥ ౯౪

చిత్తరువురంగుగోడల। నెత్తరగునదెలిసినానౌనీవి
ప్పుడునీ।చిత్తమునజగమునెరుకను। నుత్తగుబయటిట్లదెలి
యు-మూహతోడుతనూ*తెలిసివిడువు- మూహజగము
లనూ*అత్త్రైరంగునజేసె-ఆవలిమాటను-యిత్త్రైరంగునదె
లియు-నెవరుంజేరిటుమీద- నూహతోడుతనూ*తెలిసివి
డువు-మూహజగములనూ॥ ౯౫

పరిపూర్ణముగాములో లేనిదె। మొరకొకడితో చింతనను మొరిగినప్పృవగా। మొరుకవిడుచునదెట్లన । కరములుత మపనులుతామె-గడుపునట్లుగనూ*యిదిగాకుంటే- కలదొకటివినుమూ*మరిగానిదామాట మంచిదిమాటని-పరిపరివిధముల-పల్కెడి-వలుకులవని- గడుపునట్లుగనూ*యిదిగాకుంటే.కలదొకటివినుమూ॥ ౯౬

తలమెత్తిచూడజాలునె । యలచీకటిమెదుటనిలచి యబ్జాప్తకళం।గలవచ్చిమెళుకువందున। కలచేష్టలుమోరి లనిలిచి- కనుగొనకలదా*అట్లనెరుక- గనుగొనవలదా* యిలలోనగురుబోధ- నెఱిగిననరునిచే - ష్టలుగంటెనుక్ష కిడి-సద్గురుబోధాట- కనుగొనవలదా*ఆట్లనెమెరుక-గనుగొనవలదా॥ ౯౭

అంటదుకలమెళుకువడు। లడింటమకల నెన్నటికినిన దినిశ్చయమీ। రెంటిక్రియగురుతుబయలుల ।రెంటినిరెం డంటకుండు- రెండింటిలోనూ*కలమెరుకలీ- రెండుమిథ్యానూ*దంట మెళుకువబయ,లుంట మెప్పటికెరిగి-గెం టుముపైరెంటి- రెంటికలయేరుకల- రెండింటిలోనూ*కల మెరుకలీ-రెండుమిథ్యానూ॥ ౯౮

ఎరుగను సుషుప్తిజాగ్రత। నిరవందంగలసుషుప్తినెరు
గు మెళుకువ।ట్లరయ నెరుకమరుపులుబయ।లెరుగను బయ
లెరుక రెంటి- నెరుగుచునుండూ*గురుముఖమున- నెరిగి
యీ రెండూ*తిరముగ యెరుకను తీసివేసి తెచాలు-పరు
లు నేనని యెడి-పలుకు లేకుండుని- స్థైరుగుమీ రెండూ*గు
రుముఖమున-నెరిగియీ రెండూ॥ ౯౯

సంకల్పము లేనిదిని । స్సంకల్పమౌ లోనదోచు చనుదో
చు చనున్। సంకల్ప మెతప్పనని। శ్శంకన్ మది దెలిసె నేని-
చనుతా లేననుచూ*నిస్సంకల్ప- ముని చేదననుచూ*సంక
ల్పించుటకింక-సంకల్ప మేదని-స్సంకల్పమంటూటల్ -సంక
ల్ప మెగిగితే- చనుతా లేననుచూ*నిస్సంకల్ప- ముని చేద
ననుచూ॥ ౧౦౦

ఎరుకతనకుదా విడిపో। దెరుకను విడిపింప లేరు యెవ్వా
రు ధాత్రిన్। గురుడొకడు దప్పగురునకు । పరిచర్య యొన
చిన్ బోధ- పద్ధతి విని నన్*తిరిగిరాని- పద్ధతిగనినన్*పరి
పూర్ణ మెరుక నే- పరచు నెరుకయు లేక - హరిని కల
లోగన్న-కరిమ్రుగ్గినట్లయీ-పద్ధతి విని నన్*తిరిగిరాని- పద్ధ
తిగనినన్॥ ౧౦౧

అపరోక్షమానెమనుజుల । కుపరోక్షంబయినబయలు
గురుకృతిలేకన । అపరోక్షమానుమజుల। కుపరోక్షంబ
యినబయలు- గురుకృపగలుగా*కీ ద్దెలియని- యెరుకతా
తాలుగా*విపరీతబుద్ధిని-విడిచినీ వెప్పుడు-మపచారములు
జేయు-చుండుముగుఙ్ఙకి-గురుకృపగలుగా*కీద్దెలియని-
యెరుకతాతాలుగా॥ ౧౦౨

నేనెవ్వడనునుజీవుడు । నేనేనేననుచుశివుడునీరెండ
నకన। తానుండునచలమన్నిట । నేనరిగినతానుపయిది-
నేనెట్లనీనీ* నేననకున్న-తానెట్లనీనీ*నేనన్నదానసే- నా
నీప్రసంగము- తానన్నదాననే-తలపోయవలెనట్లు-నేనెట్ల
నీనీ* నేనౌకున్న-తానెట్లనీనీ॥ ౧౦౩

తొట్టలుతొమ్మిదిగలమేల్ ।వట్టికియొకకెంటిలోనమ
లగ్గలునాల్గుం। డెట్టనితెల్లదినల్లది। కట్టెదిదానగ్రమందు-
కలదొకగ్గటూటు* అదియెరుకనే- వులుగుండుచోటు*
కుట్టగురుబోధను- గొడ్డలిచేబూని- మట్టిపులుగులకెంటి-
ములచికాకపోని- గలదొకగ్గటూటు*అదియెరుకనే- పు
లుగుండుచోటు॥ ౧౦౪

తనువునగలిగినమెరుకే । తనువునుతనువనుచుతనను తాననిరుమెరుగుం । దనువునుబాసినమీదట। తననాదేహమును రెండు-తానెరుగదపుడూ॥అదిగనుకతా-లేనేలేదపుడూ॥అనుమానరహితమిం-దచలమున్నదిగంటే - తనమాటతలపోయ- తనకుపిగ్గయితనను- తానెరుగదపుడూ॥ అదిగనుకతా- లేనెలేదెపుడూ॥ ౧౦౫

ఉప్పినెజెడుగదతరువో।కల్పాదువిత్తనమునిచ్చునా రెంటికియూ। తిప్పలుతప్పవుభరమే। తిప్పలుతానెరుగనట్లు- తెలుసుగదోయీ॥తనువెరుకల - బయలెల్లెరుగోయీ॥గొప్పయినగురుబోధ-చొప్పననెరిగిపయి- తిప్పలుగలదాని-దప్పతీసితెచాలు-దెలుసుగదోయీ॥తనువెరుకల-బయలెల్లెరుగోయీ॥ ౧౦౬

మతములవారలుతమస।మ్మతమయినటువంటిశాస్త్రమర్యాదలచే। మితమేరువరచుకొనిబహు। గతులనుకలహింతురట్టి-గతినీకేమిటికీ॥చపలతజెందే- స్థితినీకేమిటికీ ప్రతిలేనియీబట్ట-బయలుండజూచినం- తతముమేనెరుకలే। దనినమ్మమికవారి-గతినీకేమిటికీ-చపలతజెందే- స్థితినీకేమిటికీ॥ ౧౦౭

ద్వైతాద్వైతవిశిష్టులు । నైతురువిగనైపరేపుడునైప
కపిదపగా। నైతురుక్రమమునవేరని । నాతతమతిజీవశివు
ల. నవివినబోకూ*నేబోధించి - నవివిడువబోకూ*పూ
తమాబయలును- పాడచూదిగురునిచే- ద్వైతాద్వైతవిశి
ష్టా-ద్వైతములనుమాను-మవివినబోకూ* నబోధించి- న
వివిడువబోకూ॥ ౧౦౮

కొందరుదశవిధనాదము । లందునసభపంచకంబునం
దునజకా౹లందునలక్ష్యధ్యానము । లందునహంసందుబు
ద్ధి- నాటింతురోయీ*యోగములందు - నటియింతురో
యీ*అందిసిద్ధులచేత-నానందింతురుకొంద- రందరేమ
నరీబా-ధందేనీవుండుము- నాటింతురోయీ*యోగము
లందు-నటియింతురోయీ॥ ౧౦౯

కొందరుముద్రలుగనవలె।నందురుమరికొందరధికమం
దురుద్రష్టగా। కొందరుభజనే లెస్సని। యందురుయివియ
న్నిమొరుకే-నని తెలుసుకొనుమీ*నీకివియేల- పనిలేదువిను
మీ*ముందుగపరిపూర్ణగా-మున్నదిగనగుతుగా- నెందుండ
కుండగా-నెగరగొట్టినజాలు - నని తెలుసుకొనుమీ*నీకివి
యేల-పనిలేదువినుమీ॥ ౧౧౦

దేవునినీవునెసుంగవు । నీవిప్పటికెట్టివాడో నేదెలి
పెదనీ। కీవెఱ్ఱిబోధలెంచుకు। కావుననద్దేవునిదుగో- గ
నుగొనవోయీ*నామరూప - కమ్మ లేవోయీ*నీవా
దేవునిలోన- నినులెస్స వెదకీన - న్నావలముచ్చట- నడు
గోయితెల్పెద- కనుగొనవోయీ*నామరూప- కర్మ
లేవోయీ॥ ౧౧౧

మానవుడు సేయబూనిన। దానినిలో తెలివిచేయదగు
ననిమదిలో। నే నెరిగినీకు జెప్పితి । పూనుము మఱు చిబుట్టదే
ని-పోనీనీమనసూ*రుచిపుట్టితె - పూనునీమనసూ* నే వే
మియనబోతె - నీకేమితోచునో- లేనినిష్ఠురములు - లే
కుండుటే లెస్స- పోనీనీమనసూ*రుచిపుట్టితె - పూనునీ
మనసూ॥ ౧౧౨

పంచాక్షరములతో టిప్ర। పంచము తానుద్భవించె బ్ర
ణవాక్షరముం। దంచుశ్రుతులెన్నెదా న్నెరు కంచననీవెరి
గియెరుగు-మచలముదీనన్*నిల్పుకు మెరుక- నచలములో
నన్*చంచలమతిచేత-చతురాక్షరెరుక వం-చెంచెదవెం
దుకుయిదినమ్మి కెకుగుమి ట్లచలముదీనన్*నిల్పుకు మెరుక
నచలములోనన్। ౧౧౩

ఎసుకే దిజ్జడమీజగ । మరయగపరిపూర్ణమే మియ
రాదదియా। మెరుకజగములస్థిరములు। పరిపూర్ణము
శాశ్వతమది-పాటించికనరా* కావా రెండీ- పాటివివిన
రా* గురుముఖమునవీటి-నరుడుగు తెలియుగున- తిరిగిపుట్ట
డు వాడి-ధ్ధరవయిమును పటివలె* పాటించికనరా-కావా
రెండీ-పాటించివినరా॥ ౧౧౪

కొందరుభూతములయిపిటి । యింమనచిత్తంబునుం
డురధికములనుచుర॥ గొందరు యేమియు లేదని। యందురు
గురు తెరుగుమిన్ని-యుపశబ్దములురా* యివియన్నినిలువ-
వని తెలియవలెరా* యొందరెన్ననినసీ· కెందుకుబయలును
ముండుగగనిగురు-నెందుండనీకెన్న -యుపశబ్దములురా*
యివియన్నినిలువ-వని తెలియవలెరా॥ ౧౧౫

కొందరుకర్మము నేబా । గందురుమరికొందరెపుర
వందుకుతనువుర; కొందరు ప్రాణములధికం। బందురు
నీకిట్టివట్టి। యాశలేమిటికీ* వారితోపొందు-జేసేవేమిటికీ
మొందరిమాటలు- రొన్నయినయాబోధ- కిందివేకాని
పయి* కెగిరేవిగావిట్టు-లాశలేమిటికీ* వారితోపొందు, జే
సేవేమిటికీ॥ ౧౧౬

తనువెరుకలు రెండొకటి। యనియనరాదనుచు గొం
దరంమనుభవిలో। తను వెరుకలుతుదినొకటి ।గనుగొను
వడకుండు రెండు- గనరావోయన్నా* రెండొకటి- వి
నరామాయన్న*అనుమానమికయేల-నందరిమాటలు- విన
నబోకనేబోధిం-చినరీతినిప్పుడు- గనరావోయన్నా* రెం
డొకటి-వినరామాయన్నా॥ ౧౧౪

కన్నులద్రెక్కలవేఁ్రిల్లిడి। తిన్నగభ్రూమధ్యగుండుద్దృ
ష్టినిలిపియుం।డున్నది వెన్నెలలోబయ। లన్నాకనుముందు
రెరుక-నదినిల్వదోయీ*తనువుతోబోయ్యే- దనితెలియ
వోయీ*యెన్నతనువులువద్చి-యెరిగినఝుణకక-నున్నబ
యలిదిజూచి-యుల్లకెరుకనువీడు-నదినిల్వదోయీ*త
నువుతోబోయ్యే-దనితెలియవోయీ॥ ౧౧౫

జనులాత్మానుభవంబై । ననుముక్త్యనిబలికిరిట్లునమ్ము
దుమెరుకే।కనగాదెచ్చటగురుకృప। ననుభవమెవ్వరికినై
న.నామాటనిజమా*అనుభవముల్ల- కాకమామాటనిజమా*
వినజెప్పుమీరెండు - వివరించిపైమాట-విని నేమందరిబో
ధ-వినిపింతువేవేగ - నామాటనిజమా*అనుభవముల్ల -
కాకమాటనిజమా॥ ౧౧౬

తననుగొనిన మోక్షం । బనివలికిరిగాని జనములదిన
మ్మకుమీ।తననుతనుబట్టబయిటను। గనబోయి తెతపకు తా
నే- కానరాదోయీ*విశ్వముతనకు- కానరాదోయీ*త
ననుంచయినదిగనుక- తానువిశ్వము రెండు-గనుపించుటు
క్లకిర- గావునతనకుదా-గానరాదోయీ*విశ్వముతనకు
గానరాదోయీ॥ ౧౨౦

మాయగదా లేనియహం। దాయగదా తనకుదా నెయ
చలము నొప్పిం।దాయగదా మాయనలే। దాయగదామా
య చిత్ర-మాయగదోయీ*సంశయమంత - బోయెగదో
యీ*మాయసమూలము-మాయజూచుచుండ- మాయ
మైపోయెను-మాయకేఇదిచిత్ర- మాయగదోయీ*సం
శయమంత.బోయెగదోయీ। ౧౨౧

లేనియహమున్న బయలును। లేనిప్రపంచమునుతనను
లేన్పగదనలో।దానువిమర్శించినయా। లేనిద లేకుండున
వల- లేదుయేమాటా*యిట్లననయిన - లేదుయేమాటా
లేనియహమీబయిట - లేనె లేదనిచూచి-లేనిదికలదని లేని
మాటాడేవు- లేదుయేమాటా*యిట్లననేలను - లేదు
యేమాటా। ౧౨౨

పరిపూర్ణ మెరుక లెట్టివో ! గురుముఖమున రెంటిలే
స్సగుణు తెరిగెరుకగా। సరిపుచ్చకున్న మృషయని। పరిశుద్ధ
పుబోధయిదియె-పాటించికనరా *శివరాముల-పద్ధతియి
దిరా*నరులుకొందరుబలిక- రెరుకనుభ్రమింగియా - పరి
పూర్ణమయ్యేనం, చెరుగక చెడుటకై-పాటించికనరా*
శివరాముల-పద్ధతియిదిరా॥ ౧-౩

బిందువుతనువునబుట్టును। బిందునతనువింద్రియముల
బృందంబనువుల్ ।అందముగాగలుగునుదే। నందునబుట్టిన
వో తెగియ-నజునీకితరమా *మూలము లేని-దని తెలుసుకో
ముమా*అందుకుబయలున్న-దరసిమూలము లేని-బింద్వా
దికంబుల-పేరు తెల్పగ తెలియ - నజునీకితరమా*మూల
ము లేని-దని తెలుసుకోనుమా॥ ౧-౪

జనులకిరి దేవుడెవరికి । కనరాదని నామరూపకమగ జ
ననముల్ ।గననతనికి లేవనియా । జనవాక్యముబయలు కె
పుడు - సహజమావినరా *అనుమానము-చాలించికన
రా*కనినామరూపాది కములున్న యెరుకమ- వినబోకక
నబోక-విడిచిపెట్టకపోనీ - సహజమావినరా*భ్రమమా
నము-చాలించికనరా॥ ౧-౫

అంతటగలదీయెరుకని। యెంతో వాదింపుచుందురెరు
గనివారల్ ।యింతటనంతటగనుపడు । నంతటిదేకానియె
రుక- యంతటగలదా*అదినిజమైతే- యగుపడవలదా*
అంతటగలదొకట- అచలమెకానెరుక- నంతటగదలని-
యనరామవినరాదు- అంతటగలదా*అదినిజమైతే- యు
గుపడవలదా॥ ౧౨౮

బయలాకసమనుకొందరు। భయపెట్టెదరందువలన
భయపడకుమీ।బయలందుశబ్దమున్నను । బయలాకస
మనుచునమ్మ-బడునునీచెతా*శబ్దము లేదీ- భ్రమయెందు
చేతా*బయలాకాశముగాదు- పరిపూర్ణమనినమ్మి- న
యముగయెరుకను-నమ్మకవిడిచిపో- బడును నీచేతా*శబ్ద
ము లేదీ-భ్రమయెందుచేతా॥ ౧౨౯

కలమేలట యెరుకబయలుల। కిలపాధ్యము జేసిచూడు
మీభ్రమతొలుగుణ। ఫలమేమి పెకుట చదువుల। వలనను
జపయోగయోగ- వ్రతములవలనణ*శమదముముఖ- శత
ములవలనణ*తలకిందుగాబడ-తనువు వేగానన్న- కలమే
లట-గవితావె,కట-డనిల్వదిట్లవే- వ్రతములవలనణ*శమ
దమముఖ-శతములవలనణ॥ ౧౩౦

నీకలలోనినునన్నును। లోకులలోకములజూదిలోపరి
భ్రమచే నాకరుణవడసి మెలకువ। చేకొనకలకల్లచేసి-చె
దరెదపెటకో*సర్వమునీతో- చేరినీవెటకో*ప్రాకటము
గబట్టి-బయలెరుకలీరీతి నీకుదెగిసినవెనుక- నిలువకవేవే
గ చేరెవెచ్చటికో*సర్వమునీతో-చేరినీవెటకో। ౧౨౯

హరికరనఖముఖవిదళిత । కరిమస్తకగళితమైనఘన
మౌక్తికముల్।దొరికినయెరుకలుగురిబలె। ధరియింతురు
రెంటివెలలు-తమరెరుగలేకా*అట్లనెబోధ-క్రమమెరుగ
లేకా*పరిపూర్ణబోధను-యెరిగింపుచుండియూ. యెరు
కకేకొందరు-మరిగేదిమమకాము- తమరెరుగతేకా*అట్ల
నెబోధ.క్రమమెరుగలేకా। ౧౩౦

తనువోబహిరింద్రియములో। మనసోప్రాణములో
విషయములతో నేనంచనినీవనియిదియిదియని।యనుమా
నించెదవదేల.నదితోర్వగాదూ*నీవెన్నడు,నదివిన లేదూ
వినుమీపరిపూర్ణము-గని లేనియామీది-తనువధికమును లే
దనిగురుని దెలియుము. యిదితోర్వగాదూ*నీవెన్నడు -
నిదివిన లేదూ। ౧౩౧

నినునను ప్రపంచమును జగ । మని యెరిగే యెరుక చేతన చలమును గనుం। గొనినను జగమని యెరిగెడి । యెరుకను తక్షణ మెమాను-మమలవివేకా*చాలునీ క్రమ-మెరిగినదా కా*నినునన్ను పై రెండిం- టిని విశ్వమనక బై - లనర లేదు స్నదం-చనిగుతుగ లేకుండు-మమలవివేకా*చాలునీక్రమ మెరిగినదాకా॥ ౧౩౨

పొద్దుననిద్దుర మేలగ-ని। వద్దికియే తెంచిగురు నివక్త్రి జనితమా సుద్దులు మొక్కి-వినుమయే। పొద్దివిబలుముద్దు సుమ్మి-పుట్టినందుల కూ*గురుచరణము.పట్టినందులకూ* సిద్ధమాభక్తి చే-నీవిట్లుచేసితె - దిద్దితీర్చినబోధ-తెరగు చూపును నీవు-పుట్టినందులకూ*గురుచరణము - పట్టినందులకూ॥ ౧౩౩

గురుడు పరిపూర్ణమనుజా । పెరుకే లేదనుచు తెలివి యొకదలపకుమం। చెరిగించక విడిపోవునె। యెరుక నరుల్ సాధనములు-యెన్ని జేసినను*లక్ష్యముమఱ్ర. లెన్ని జూసినను*హరిహర బ్రహ్మేసు- రాసురముఖులైన.ధరణీసు రాద్యష్టా-దశజాత్యుద్భవులైన- యెన్ని జేసినను*లక్ష్య ముముద్ర-లెన్ని జూచినను॥ ౧౩४

బలధనవిద్యాధైర్యం । బులుచకరదనంబుసత్త్వబు
ద్ధ్యాదులిలం। గతలోనివిలేనివను । హ్యలజగమునుతనను
తాను- జూచిమానవుడూ* మేలర నెవేని- చూడలేడొక
డూ* కలమేలర లెరుగబై-లులకల్లజతగూడిన- కలమె
రుకలదేశి । కులశైవీడితెచాలు- చూచిమానవుడూ* మే
లర నెనెని- చూడలేడొకడూ॥ ౧౩౫

ఈవట్టిబట్టబయలను । నీవిప్పుడునుండజూచినిజముగ
మెరుక । నీవని నేననిజగమని। భావింపుముపిదపదీని- బా
యుమనిశముగ* యేమరకుమీ- నీవహర్నిశముగ* శ్రీవని
తశారద-జీవసంభవభవ- దేవేంద్రాదులనిరక-సేవించు
తలపేల - బాయుమనిశముగ*యేమరకుమీ - నీవహ
ర్నిశముగ॥ ౧౩౬

లేదనకమున్ననదిగో। నేదెలిసితిననకుదీనినీ వెరిగేవా।
కాదదినీచే దెలియను। యేదిరసన్మాత్రసమితి-యీబట్టబై
టా* దీనికిసాటి -యేదియెచ్చోటా* వాదేలనిక మెరుక -
దోదీనికనిపెట్టి- పోదోలుమెరుకనీ- కేదిబట్టదుచాలు- యీబా
బట్టబైటా* దీనికిసాటి యేదియెచ్చోటా॥ ౧౩౭

కనవచ్చేదిట్టిసట్టిది । కనరాకుండునదిబయలునదెక నుగొనుమీ। కనరాకపోతెశూన్యం । బనుమిట్టిదియిట్టిదను చు-పలుకవచ్చిననూ*యొకయాలో పలికిజొచ్చిననూ వినుమాబయటనుదివే-మనివనొప్పెదగావా- ప్పనునీమా టనునేజె- ప్పనరీతిగనవస్తె - పలుకవచ్చిననూ*యొకయాలో పలికిజొచ్చిననూ॥ ౧౩౮

కనవచ్చుబయలులేదని । యనవచ్చునెయిట్టిదట్టిదనవ చ్చునెథీ యనరాదుమొరుకవెన్నడు। కనుకనెయీబయ లునెల్ల-కాలముంచుందీ*దీనెందెరుకే- కాలముంచుందీ* వినుము లేనెరుకను. వివరించిశూన్యమయి-యనమానమే రూపుక-గనవిశ్వమిట్టిదే- కాలముంచుదీ*దీనందెరుకే- కాలముంచుందీ॥ ౧౩౯

పరిపూర్ణమనినమొట్టదో । యొరిగెదనసిమొరుకబై టికేగినమొరుకే। యొరుకకుశూన్యంబయ్యెను। యొరుకను బట్టించినట్టి-యీవిశ్వమంతా*యొరుకావలె-నేమిలేదం తా*యొరుకయుండగానే- యొరుకవిశ్వములే- నెరుకకే యుపజాడ యొంతోవింతైపోచు - నీవిశ్వమంతా*యొరు కావలె-నేమిలేదంతా॥ ౧౪౦

గురుమూర్తిఁ జూపకున్నను। పరిపూర్ణంబెట్లుతనకు ప్రత్యక్షమగుఁ। గురుమూర్తిఁ జూపె నేనియు। పరిపూర్ణముతనకు తెస్స- ప్రత్యక్షమారా* చూచి తెమెరుక- పారి పోవునురా* మెరుకపోయిన వెనుక-యెదిరా ప్రత్యక్షము* మెరిగిట్టికట్టిదం-చెరిగే వారటుమీద-ప్రత్యక్షమారా-చూచి తె మెరుక-పారిపోవునురా॥ ౧౪౧

పరమపదమనగబయలన। గురుగుహ్యమనంతమనిన గోప్యంబనినఁ। పరిపూర్ణమచలమనినను। తిరమనగా బట్టబయలు- తెలియుమాయప్పా* తెలిసినయా- తెలివి మానప్పా* మెరుక నెరిగినదాని-మెరుకమీరినదాని- నెరుకమగుపు లేని-పరవస్తువనబయలే- తెలియుమాయప్పా* తెలిసినయా-తెలివిమానప్పా॥ ౧౪౨

బట్టబయలనుచుదీనికి। మొట్ట మొదల్ పేరు లేమముద మునమెరుకే। పుట్టిపేర్ పెట్టిదీనికి। బట్టుకలవ్వాడ లేక- పారిపోవును రా* కనరాదిందు- దూర నేరదురా* పుట్టిన చ్చుచు నల్లి-పుట్టిగిట్టుచుబుట్టి- యిట్టితిప్పలునొందు- మెరు కేబయలునుచూడ- పారిపోవునురా* కనరాదిందు- దూర నేరదురా। ౧౪౩

వినుమా నేననిమెఱిగెడి। తనువందున లేకబయలుతా
నిండినదా।గనుగొనుమదిగనుగొనియీ। తనువునువిడనా
డుమింత- దడవేలనోయీ*యీపనికింక - గడువేలనో
యీ-అనుమానముం బెమా-యనఘులౌశివరాము-లనుదీ
క్షితులజేయు- నచలగ్రంథమునందు - తడవేలనోయీ*
యీపనికింక-గడువేలనోయీ॥ ౧౪౪

దేహాకారముగానిది। యాహంభావంబుతేనియఖిలజ
నులుదా।సోహంసోహంబనినను। మోహాము జెందనిదిబయ
లు- మొదలెరుగవలెరా*యెరిగినయెరుక - తుదకరుగవ
లెరా*కోహంక త్వంబని- మాతలుగూసెడి- దేహిదేహ
ములనై- తెలియనిదీబయలు- మొదలెరుగవలెరా*యెరిగి
నయెరుక-తుదకరుగవలెరా। ౧౪౫

యేవస్తువుచేతనుదా। నావిర్భావమొందు దేహమను
తరువరయఁగ।ఆవస్తువేదానికివి। త్తైవెలయునుదానైసా
క్షిద్రష్టనుకనుమీ*యెరుకయితే - స్పష్టమువినుమీ*భా
వించిచూడుమీ-బట్టబయలునుభూమి- యావిత్తువెట్టున్న-
దరయగవిత్తనే- ద్రష్టనుకనుమీ*యెరుకయితే- స్పష్టము
వినుమీ। ౧౪౬

నేపరిపూర్ణముమేనికి । లోపలవెలినిండియుండు
లోపములేకను। ఆపరిపూర్ణమెజగతికి। లోపలవెలినిండి
దాని-లోనెయున్నదిరా॥పయిరెండెవ్వి-లేనివెన్నకురా
యీపూర్ణబోధచే-పైప్రపంచశరీర- రూపములెడబా
పు-మీపట్టనేదాని-లోనెయున్నదిరా॥ పయిరెండెవ్వి-లే
౧౮౩
నివెన్నకురా॥

మెరుకనగామెరిగేటిది । మరుపనగామెరుకతనమును
మరచుటయారెం। డెరుగనిదేటియలననీ। వెరిగెరుకనుమ
రువుమివ్వ-డెరుకచేవిడురా॥విడిచితెపైమా- టెరిగేద
వ్వదురా॥మెరుకేపరిపూర్ణమా-చెదిరించివదిరేపు- పరి
పూర్ణమయితెమూ-పరలయలందలిదాని-నెరుకచేవిడు
౧౮౪
రా॥విడిచితెపైమా-టెరిగెదవ్వదురా॥

లేవన్ననుగనుపడుగద। నేదలనెదనన్నబయటనేల
దుగదా। నేదినివెదుకగదనా। కేదోమూలంబుయివిగా
దికలేదెచెప్పుట॥గుమకపుష - శ్రీనునుమాట॥సకలవస్తు
వినయు- సాక్షిత్వముండదా- నాకరూపమయియుండి-
నూహింపుమనుభావించి- యికలేదెచెప్పుట॥గానకలవ
౧౮౫
[illegible] గమనాట॥

సత్యముగుబట్టబయలున । సత్వంబగు మెరుక నెరిగిన సద్గురుకృపచే। సత్యము గాదనియెఱుకన । సత్యముగానమ్మియుంటే-చాలుచాలన్నా*వానితోటి-పాటెవ్వరన్నా* నిత్యానిత్యములనే- నిర్ణయమెరుగని - నిత్యుడైయుండేటినిజబోధగలిగితే- చాలుచాలన్నా*వానితోటి - పాటెవ్వరన్నా॥ ౧౫౦

పరిపూర్ణముబోధించిన । మెరుకేకలలేనిమెరుక నెరిగినవృషయా। మరుగెరుక నెరుగదెల్పిన। మెరుగుట మేలటనదుసమ్మి-యిదియేమరకుమీ*సద్గురునాజ్ఞ-కెదిరి మీరకుమీ*మెరుకనారీతిగ- మెరిగిపోయిన వెనుక - పరిపూర్ణమొకటుండు-పలుకరాదట్లుండు- నదియేమఱకమీ*సద్గురునాజ్ఞ-కెదిరిమీరకుమీ॥ ౧౫౧

వేటను కాటుక పక్షుల । కూటమిమైనదుజనాడుచున్నదియా। మేసైవగుడ్డునదువను।నాటుక యొక తేజముది-నటుగానవన్నా*బట్టబయుట- నలవంమునన్నా*నటుతరశోభాశు- భ్రమునిలపేతాది- పటలములోపుండి- పరమైతా వెలుగొందు- నటుగానవన్నా*బట్టబయుట - నలమందునన్నా॥ ౧౫౨

విను మెరుకేయదిగనుగొను । వినుతింపగబయలటన్న
విను తెరువనినా। గనుగొనపాత్రలుగనుపడు- తనువుననవ
యవములన్ని-తగదొంతియనినా*కుండలిభూత- తతిజా
గ్రతనినా*వినుమట్లమెరుకన్న-విపరింతుతత్త్వాలు- మన
సంపుగట్టిగా-కురువకుయీమాట- తగదొంతియనినా*
కుండలిభూత-తతిజాగ్రతనినా॥ ౧౫౩

పొరలరటిమింపయనినను । తరువులుధనమనినరవలు
ధారుణియనినా।గిరియనినరాళ్లుగుట్టలు। ధరణికామూళ్లని
నతత్త్వ - తతిమెరుకంచనినా* యెరుకసుస్థితిలెస్సకని
నా*యెరుకజేసినవిశ్వ-మెరుకవంటిదెబయలు. నెరుకగు
ర్తెరిగితా-నెరిగితేసరితత్త్వ - తతిమెరుకంచనినా*యె
రుకసు-స్థితిలెస్సకనినా। ౧౫౪

పెనుమాయనుజూడుమయ్యె। జనకునిజఠరంబువల
నజననీగర్భం।బునజొచ్చిమారుకూపున। జనియించునునవ
యవములు-జనితమైభువినీ*వినుకనుతినుమూ- రొ౯-నవ
చ్చుననీ*దినదినమభివృద్ధా-దీనిచేబయలును-గనియామా
యలమల్లి-కథమాయించుముపోనీ- జనితమాభువినీ*విను
కనుతినుమూ-రొ౯నవచ్చుననీ॥ ౧౫౫

పెట్టియలోపలిగారడి। చెట్టుపయిఁగానవచ్చి చెట్టునిఁ జూడఁగ।గట్టుపయిదోఁచునిదికను। కట్టుసుమీదీనివలెనె-గనుపించునెరుకా*అంతలోనెచట- గనుపించదెరుకా* ఁజట్ట్రమాబోధచే-పట్టిమెరుకనుతిరిగి-పుట్టకుండగదాని-పుట్టిముంచుములేందే-గనుపించునెరుకా*అంతలోనెచట. గనుపించదెరుకా॥ ౧౫౬

వేననినబ్రహ్మలోపల। లేనెదెసంభవము బొందిలీలతనకుదా।మేనుజగమ్ములై వెలసెను। నేనదిమృగజలమురీతి నిజముగాదనుచూ*లోకులవేటి- గజిబిజివినుచూ*మానసమునవారి-మాటకామోదించి-దానికిబోధను- తగునంచు వినజేస్తి - నిజముగాదనుచూ*లోకులనేటి - గజిబిజివినుచూ॥ ౧౫౭

కలనెడబాసినమనుజులు। కలలోపలిపనులుసేయుగల వారలెయా। కలవారుగారువారల। వలెమెరుకనునరుని చేత-వదలెరుకలోనా*కలదనిసేయ-వలదెరుకలోనా కలవాగంచనినోట-బలుకుటయరయక- పలికినవారికి-తొలగదుపాపము-వదలెరుకలోనా*కలదనిసేయ-వలదెరుకలోనా॥ ౧౫౮

గుడమేమధురముమధురమె । గుడమీగుడమధురము
లనుగొనకొనదొలుత౯।బొడమినదేతనసరిగా। బొడమిన
దొకటిగను రెండు- పోనట్టైగదరా*తను వెరుకలి-ట్లైనట్టై
గదరా*పొడచూచిబయలుని-స్వడె మే నెరుకలజోలి - వి
డరా లేనివె రెండు- పెడచెవుడకను- పోనట్టైగదరా*
తను వెరుకలి- ట్లైనట్టైగదరా॥ ౧౫౯

ఆదియున్నదియిదియున్నది। యిదియున్నదియనుచుబ
యలునెరిగియెరుకచే। యిది లేనిదియిది లేనిది। యిది లేనిది
యనుచు నెరుక యెరిగితే సరిరా*ఆపైనుండే దెల్లందువిన
రా*ఉదయాస్తమానము-లును గాక యిదినీ నె-మ్మదిలోన
నమ్మినా- మాటనిశ్చయమిట్లు- యెరిగితేసరిరా*ఆపై
నుండే- దెల్లందువినరా॥ ౧౬౦

ఎరుగననియెడిదియెరుకే। యెఱుగుదుననితనమపరుల
నెరిగెడి దెరుకే।యెఱుక నెరుంగుమననిదా। నెరుగుచునుం
డెడివియెఱుకే- నిరుపమబుద్ధి*నీ వెరిగేది-నిగమప్రసిద్ధి*గు
రుమంత్రమ్మునయేటి-గుద్దుతోటియా- యెరుక కుండు పేరు-
వెరిగిగ్రవ్వితే చాలు-నిరుపమబుద్ధి.నీ వెరిగేది-నిగమప్రసిద్ధి॥

మొఱకే చనువుల జేసును । మొఱకేపిను చనువు నెఱక నెఱకే తిరమం। చెరిగించను శంకించును। మొఱకేకోన కేమి లేక - మొఱునోయన్నా* బయలే చనువు - మొఱుగదోయన్నా* మొఱకే యన్నటికయిన - పరిపూర్ణమున్నదం - చెరిగితే నీనని - మొరిగితే నిలువక - మొఱునోయన్న* బయలే చనువు - మొఱుగదోయన్నా ॥ ౧౼౨

చూపులలో గలవస్తువు । చూపులగను వస్తువులను చూపులు జూడక। తేపకు మొఱకని తెలియుము। చూపులు లేనట్టి బయలు - చూచేదింకేమి* మొఱకే లేదు - తోచేదింకేమి* దీపము వలెకను - పావలో గలవస్తు - వేవరమాత్మని చూపునీ వెఱకనీ చూచేదింకేమి* మొఱకే లేదు - తోచేదింకేమి॥ ౧౼౩

శతతాత్రిపుటపాడగని । యతిరయమున తిమిరమణగి యనుపడదెట్లట్లతులితగురుకృపగలిగిన। మతిమంతులజాడి మొఱక - మరినిల్వబోదూ* సంశయమున - మదినిల్వరాదూ* శ్రుతులందు స్మృతులందు - యుక్తిహోమములయందు సతతము శ్రమపడి - వెతకినయిగా మొఱక - మరినిల్వబోదూ* సంశయమున - మదినిల్వరాదూ ॥ ౧౼౪

మెరుకేకోశములయిదును | మెరుకేభూతములనెరుగునెఱుగునుసర్వం| బెఱుకేయెరుకనెరుంగును| యెరుకనుగుతెలియగవేరే-యెఱుకయున్నాదా* ఉన్నదంటేనరకమేకాదా*నిరతముగురుసేవ-పరతంత్రుడగుచున- తరరుణకుపాత్రులయి-యెరుకమాలినవారి- కెరుకయున్నాదా*ఉన్నదంటే-నరకమేకాదా॥ ౧౬౫

గురుమంత్రముచేనిలుపని| యెరుకనిపరిపూర్ణమనుచుయెరిగినితరముగ యెఱుకయియుండినవారల| తెరువికనీకేలవస్త్ర,దీజోలిమానూ* యెఱుకలేని-యాజోలిబూనూ*గురినిచేపరిపూర్ణ - మరసియూతెలిసిన- యెఱుకనెన్నటికినీ| వెఱుగకుమిదివట్టి- దీజోలిమానూ* యెరుకలేని.యాజోలిబూనూ ॥ ౧౬౬

లేనికలదోదినప్పుడు | లేనివిచిత్రంబులన్నిలేకవెతోచుగ| లేనికలమేలుకొన్నను| లేనివిచిత్రంబుతాను- లేకపోవునురా* అనుమానము- లేదిందువినరా* లేనెఱుకయారీతి- గానెబయలునుజూడ- జ్ఞానతనుత్రయము-పూనెంచునిలుచుండ- లేకపోవునురా*అనుమానము - లేదిందువినరా॥ ౧౬౭

మరణసుషుప్తులజెందిన। పురుషుడు మేల్కనినవాఁడు
భువితదితరుడా। పురుషుడుకలఁగనువాఁడని । యెరిగుండు
ము మొదటియతడే, యెరుగడీ రెంటిఁ* రెండవపురుషు-
డెరుగునీ రెంటిఁ*యిరువురొకరు-టనుమ్మీ. తిరిగీపుడును
రుపీరె-గురునిచే మేల్కొంటె-తిరిగిపుట్టనెపట్ట డెరుగడీ
రెంటిఁ* రెండవపురుషుడెఱుగునీ రెంటిఁ॥ ౧౬౮

యెరుకేయెరుకకు గొడుగులు । యెరుకేతలిదండ్రులె
రుకకెరుకేయితరుల్। యెరుకేయెరుకకు మూలము । యె
రుకకుమూలంబుబయలం-చెట్లందునోయీ* యెరుకే యె
రుక- యేమి లేవోయీ*యెరుకలేనియుత్త - పరిపూర్ణఁ
మునుజూచి- యెరుకేతా నేనని- యెరిగిపోయితె పైమా-
టెట్లందునోయీ*యెరుకలేక- యేమి లెవోయీ॥ ౧౬౯

గురుతనుకలలోపలనీ । నరులూరికెవ్వ పొందినయ
ముగసుఖులఁ। వరకన్నియలనుగాంచియు । గురువరుచే
మేల్కొంటె- గురుతుండదన్నా-ఆపైమాట - నెరిగేదే
దన్నా*మెరుకొకరుటుంటేనే- యేర్పాటులుండును -
మెరుకొకఁ-టెరిగితే-యేర్పాటుజేసెడి - గురుతుండద
న్నా* ఆపైమాట - నెరిగేదేదన్నా॥ ౧౭౦

నిననను నీవును గాంతువు। నినుననుగలలోన గాంతువే నొక వేళ। నిన్నును నను నీవును నేనుమ। నినుగనుగొనగన మెమే లు- కోనినమీదటనూ* గురుబోధిట్లు-వినినమీదటనూ* ముమపు గలిగిన యెరుక- మొదటికే నిలవదు - నినునన్ను నేనిన్ను-నినునీ వెరుగుటయెట్లు-కనినమీదటనూ*గురుబోధిట్లు- వినినమీదటనూ॥ ౧౭౧

నినునీవునన్ను నేనును। ననునీవును నేను నిన్ను ననుయెరిగినదే।తనువెరుగనిదానినిగని। తనకలిమివ్యాపంచె దెలసి- తానెనగే నేరీ*అది మెల్లవలదా- నెవ్వడెరిగినీ*నను నీవు నేనిన్న. వినుపించువినుమని - యిమటకిద్దరికీవుడు మునుపున్న యెఱుకేదీ- తానెగనేనీ- అదిమెల్లవలెదా* నెన్వ్వడెఱిగీనీ॥ ౧౭౨

తిమిరారియుంచు లేనిదె। తిమిరముతనుదానే వచ్చితే జోనఘమయి। తిమిరారియునకిగయికొని। తిమిరము తాని లువనట్లు- తెలుసుకోరాదా*బయలెరుకల- దెలిసియామీదా*భ్రమరూపమయి సృష్టిబ్రహ్మాండమెరుకల -భ్రమదీ సివేసతే- భ్రాంతిపుట్టమపల్లి- తెలుసుకోరాదా*బయలెరుకల-తెలిసియామీదా॥ ౧౭౩

లేదు లేదనుచు యుందురు। వాదించిన లేక పోదు సరిపూ
ర్ణము తా। పోదు పోదనుచు సలిపిన। పోదని యనుకోకు వె
రుక-పోనేపోతుంది*గట్టిగ లేది- పోనే పోతుందీ*వాదభే
దము లేని-వారి చేయెరుకను-పాదు పెకలించేటి-పద్ధతి తె వె
రిగితే-పోనే పోతుందీ*గట్టిగ లేది పోనే పోతుందీ ॥ ౧౭౪

మేనెరుకల రెంట్లోనొక। దానిని యెడబాసి జేయతర
మాపనులగ। మేనికి యెరుకదు కావున। మేనని యెరుకెరుగు
కయున్న మేనని యెరుగూ*రెంటిని నీవు - నేనని యెరుగూ
యెరిగి పీటితో బయలు-నెరిగి మేనెరుకల తిరిగి చూడకు చూ
స్తే-గురుని పాదములాన - మేనని యెరుగూ*రెంటిని నీవు
నేనని యెరుగూ॥ ౧౭౫

మఱుపు సుషుప్తి యు మూర్ఛయు। మరణంబు సమాధి
యనుచు మానవు లెఱుకగ। దొరిగిన నలుని శరీరము। నెరిగె
దరా నలుడు మేను-నెఱుగడోయన్నా* తననైనతా- నె
ఱుగడోయన్నా*యెరుగకుండితె యేమి- తిరిగి పుట్టుచుం
డు- తిరిగి పుట్టెడు వాడీ- గుఱుబోధ గలిగితే- యెఱుగడో
యన్నా- తననైనతా- రెఱుగడోయన్నా॥ ౧౭౬

పరిపూర్ణంగా మెలుకలివియన్ని। మొఱగనిబయలంము లే
ని మెలుకతనకుదా।నలుదెంచుటగులుశిష్యులు। తెరగున
మాట్లాడిరెంటి-తెలిసితాజనుమా*ఆపైమాట-పలికేదే
దికనూ*అరమరలేకనే। నెరిగించినట్టియా- గురుబోధ
పాటుశ్రీల- నెలుకగతెలువకు . తెలిసితాజనునూ*ఆపై
మాట-పలికేదేదికనూ॥ ౧౩౭

మలువుసుషుప్తియానరణము। పరిపూర్ణంగాబునకుపా
టిపరచిమెలుకను।మరియాదిమేలగ పుట్టువు।లిలుదెర
గులయోగిమెలుక- నెగరజిమ్మాయి*ఆపైనుండి -మెరి
గేదెట్లోయా*గురుమంత్రమిదెపుమ్మి- మలువకమే ప్రా
ప్తు-స్మరణజేసితివేని- తిరిగిపుట్టవునీవ-నెగరజిమ్మాయా
అపైనుండి-మెరిగేదెట్లోయా॥ ౧౩౮

క్షితిలోననలుతువశ్యా। స్నతతినివెలికక్రమరలనా
కునెయతినం।వృత్తివిడదితిరిగిపూనునె । వితరణశాలిచ్చి
నట్టివిత్తమడిగినా* సత్యశాలి - సత్యముడిగినా* క్రతి
లేనిగురుబోధ- స్థితిజెందిమెలుకని - గతిసంగ్రహించ
డు- కృతకృత్యుడిచ్చిన- విత్తమడిగినా*సత్యశాలి సత్య
ముడిగినా॥ ౧౩౯

మరుపునతొలి మేనులుమూ । పెరుకినాలవశరీరమీ
రెండొకటే। వరిపూర్ణమవలిడీపలి । యెరుకనుగురువా
క్యచేత- పెగరిజిమ్మిననూ#పోవు [illegible]
నూ#యెరిగేదేలేకుంచు-యే [illegible] నెరిగేవా
రెపటింక-యింతేచా రెరుకను [illegible]గరజిమ్మిననూ#పోవు[illegible]
లేని-యెరిగెరెరిగిననూ॥ ౧౮౦

నానావిధావయవములు [illegible]నానావిధనామరూపనట
నలుబాయల్ । నానావిధములు [illegible]లు । నెనసుయెరు
కందయిన్ని- నిబిడమైయుండూ [illegible]గనితా- [illegible]
వ లేకుండూ# నేను మేను రెండు. నే నే [illegible]యలే
దిదిలేక-నేరిచేదెట్లన్న - నిబిడమైయుండూ#బయలును
గనితా-నిలువలేకుండూ॥ ౧౮౧

జగమువలనసంకల్పము । జగమూపంకల్పమునేనుజని
యించునునె। రగుపడమజన్మమందిర।మగుపడదేడబాసి
నల్వ- వారెండెన్నటికీ#బయలునుగన-నివిరెండెన్నటికి#
యికదల్పబోకుము-యివిబుట్టుటుక్షకిక- మృగజాలమగు
పడ-మిథ్యం చెరిగినమాటికి- యీరెండెన్నటికీ#బయలు
నుగన-నవిరెండెన్నటికీ॥ ౧౮౨

పరిపూర్ణమనేటిపలుకే। యెరుకనునల్పాక్షరముల
కెచ్చటగనిన। తిరమైయున్నదికనుగొన। యెరుకనున
ల్పాక్షరముల నకగట్టిపెట్టా॥ యెవరికిదెలియ - దిదిమూ
లగట్టా॥ గురుమూర్తికరుణచే- నెరిగి తెలిసితివేని పరి
పూర్ణబోధను- పరులుదెలిపినబోధ- నకగట్టిపెట్టా యె
వరికిదెలియ దిదిమూలగట్టా॥ ౧౭౩

చూపించిచూపరానిది। చూపించితిదానినుండమాంది
తిరిగదా।చూపించజాలనిదిది। వేన్నోగ్రంథకదలచబోధ-
మిదెగురుబోధా॥ నన్నంటమయితరమేమేధా॥ నాపాప
నాకూన-నావిద్య నాయన్న-నాపెన్నధానము నారత్న
ములకొండ. యివేగురుబోధా॥ నన్నంటము - యితర
మేబోధా॥ ౧౭౪

నామమురూపమునటన। స్తోమముబయలందులేను
చూడుమునీవా। నామమురూపమునటన। స్తోమముయొరు
కంచుకలదు - చూడుమీనిజమూ॥ బయలెరుకల- చూచి
చూడుమూ॥ వేమరునేనెంత- వినజెప్పినగాని - యీ
మార్గమెరప్పు- యికలేమరెండోది-చూడుమీనిజమూ॥ బ
యలెరుకల-చూచిచూడుమూ॥ ౧౭౫

గురుడుగురుబోధశిష్యుని। కెరిగించెడు వేళశిష్యుడెరి
గెడి వేళగా యిరువురు వైశ్వానరిక। పుంరము నవలె వెలిగి
యవల- పాడచూపరో యీ*అట్లనెనీవి - కడదెలియు
మోయీ*పరిపూర్ణ మెరుకల యెరిగియీమీట- వెు
రుకనువిడుచుటే- గురుబోధంచెనుగుము- పాదచూపరో
యీ*అట్లనెనీవి-కడదెలియుమోయీ॥ ౧౮౬

సతికౌగిటతత్పతిత। త్పతికౌగిటసతియు జేరిపరశించి
కడుగా। మృతిజెందిమేలుకనుసు। స్థితులయియొకరొకరు
బడ్డ- చేష్ట దెల్పుదురా*సిగ్గడలియా- చేష్టదెలుపుదురా*
ప్రతలే గురుబోధ- స్థితిజెందట్లనెసం-తతితిరిగిలేనెరుక-
గతియిట్టిదనిరాని- చేష్టదెల్పుదురా-సిగ్గడలియా- చేష్టదె
లుపుమరా॥ ౧౮౭

రానిదిపోనిదిబయలని। లేదియెరుకను మనీకుతెప్పగ
దృఢమా।దానసుదీవీమంత్రము। మానకజపియింపుచుండు
మాబుద్ధిశాలీ*లేనిదెలేదు- మరువకీజోలీ*లేనిదెలేదన-
పూర్ణనిశ్చయమయి తే-తానొకటుండును గానియట్టను
వినుమాబుద్ధిశాలీ*లేనిదెలేదు- మరువకీజోలీ॥ ౧౮౮

ఉన్నదిపరిపూర్ణము లే। దెన్నటికీయెరుకయనుచుని
దిదృఢమూఁగా। కెన్నుము నే బోధించిన। తిన్ననియీబోధశి
ష్య- తిలకమా ఉవకుమీ*సుజనులమౌళి- పలుక వెఱువకు
మీ*ఎన్నకుమా తులాచ్చి-నీలోతడిగి తెవారి - కెన్నివిధ
ములనీ - వెరిగింపకిశిష్య - తిలకమా ఉవకుమీ*సుజనుల
మౌళి-పలుక వెఱువకుమీ॥ ౧౮౯

పరిపూర్ణమును యెఱుకను నే। నెరిగిందితినీవు రెంటినె
రిగితివినరా।యెఱుకనుగురుదక్షిణగా। మరి వేగిరమిమ్ముచ
ట్టి- మాటలేమిటికీ*యెరుకతో నింక- కూటమేమిటికీ*వ
దులు వేసనియేటి-భావమభావమయి-నిరతమునొక రీతి- ని
లదియుండుమునట్టి-మాటలేమిటికీ*యెరుకతోనింక-కూ
టలేమిటికీ॥ ౧౯౦

పరిపూర్ణ మెరుకగిచియని। గురువరుడెరిగిందియె
రుక కూటమిచూన్నర। గురువుకుగురు వేపరమా। మఱి
శిష్యునకింకనోట- మాటవెళ్ళీనా*పోయినయెరుక- మళ్ళి
మళ్ళీ నా*గురుశిష్యులనియేటి గురుతున్నదెరుగక- నిరత
మునొకరీతి-నిలుచున్నబయలంచు-మాటవెళ్ళీనా*పోయి
యెరుక-మళ్ళిమళ్ళీనా॥ ౧౯౧

స్థిరముగు పరిపూర్ణానందముగ| స్థిరమగుయీయెరుకయె
రుక దెలియుజగములం| దెంగినదెరు కేకదస| గ్గురుకృపచే
యెరుకబోతె-గురుశిష్యులేరీ*వారెవ్వరిక- మరివినరోరీ*
గురునిపాదములాన-గురుతులేకుండుటి- పరిపూర్ణమె
కటుండు-పలుకరాదట్లుంటే గురుశిష్యులేరీ- వారెవ్వరిక-
మరివినరోరీ|| ౧౯౨

గురుడచలము యెరుకలతన| కెరిగించినశిష్యుడెరిగి
యెరుకైయుండగ| యెరుకనునిలుపకుమనినను| యెరుకను
విడనాడిశిష్యు-డెట్లుండునంటే*అట్లనె నేనీ - కెట్లుండు
నంటే*పురుషుండు లేనట్టి-పొలతిసౌందర్యము- మరిమరిక
లిగుండి-మరిలేనట్లనెయుంటి-నెట్లుండునంటే* అట్లనె నే
నీ-కెట్లుండునంటే|| ౧౯౩

ఎరుకనువిడనాడినయా| పురుషునిస్థితిమెట్టిదనినపొం
దుగవినుమీ| సరిపడు సరిపడదనకను| సరిగావర్తించుచుం
డు-సమరసబుద్ధిగ*కార్యములందు సహజప్రబుద్ధిగ*ప
రిపరివిధముల-పరువులుపెట్టను-మరివైరాగ్యముచేత-మా
నుకోనుండడు-సమరసబుద్ధిగ- కార్యములందు- సహజ
ప్రబుద్ధిగ|| ౧౯౪

కలమేలుకొన్నపురుషుడు । కలలోపలిబాధలేక
కలిగుండకనే।తలపోయలేవుగురుకృప। తెలివొందినవారి
కింక.తిప్పలున్నావా* తెలవరకొద్ది- గొప్పలున్నావా*త
లితండ్రిదొరదాత-కులదైవమూపు లు- కలబాంధవులుదే
శీ-కులనినమ్మితెయింక.తిప్పలున్నావా* తెలవరకొద్ది-గొ
ప్పలున్నావా॥ ౧౯౫

ఈరీతిస్థితిగలిగిన । నేరుపుశాలితరజనులనిందాస్తుతు
లగ। తారేగిబాయడెన్నడు। వారలుమరిచేసిరేని - వ
లదనియనడూ* చెవియొగ్గికా - వలెననివినడూ* వారు
మీవారుమా- వారువీరనుకొంచు - సారెకువీరితో- పో
రాడేవారిని- వలదనీయనడూ*చెవియొగ్గికా - వలెనని
వినడూ। ౧౯౬

ధ్వనిమొదలగుతన్మాత్రలు। గనుగొనగా లేశమైనగా
న్పించనిచో। టునబట్టబయలుగాగని। ధ్వనిముఖతన్మాత్రలు
న్న- దానినెరుగకనూ*గనియీరెంట్లో - దేనినెరుగక
నూ*డనికిగలిగినయట్టి-ఘనునిసన్నుతిసేయ- జనులకుశ
క్యము-వనరాదువినరాదు - దానినెరుగకనూ*గనియీ
రెంట్లో-దేనినెరుగకనూ। ౧౯౭

నా గతి తెల్పను వినుమా। సామాన్యంబనుచు జూడక
నన్నిది బోధకా। ప్రేమాతిశయమునంగని। వేమారిది గురుని
తోటవినవలెనుమీ॥ నిత్యము చదువు - కొనవలెనుమీ॥ నా
మరూపక్రియ-నటనలుగలిగిన- దేమివస్తువో దాని- నెటు
నిల్పనివ్వక- వినవలెనుమీ॥ నిత్యము చదువు - కొనవలె
నుమీ॥ ౧౯౮

నే మొదటన్నను గనుగొన। యేముకలు నీకు చెవిలో
యిమిడిస్తినోని। వాముకలు మూకింటిని। యేమాత్ర
ముగురువకుండ- యీబోధనిస్తి॥ అంతకెయంత- గాబో
ధజేస్తి॥ ప్రేమతో జనువుమీ- దేమారకెప్పుడు- తామితా
ర్థముసిచ్చి- నేమముతో దుత- నీబోధనిస్తి॥ అంతకెయం
త గాబోధజేస్తి॥ ౧౯౯

అన్నముదిన్నను నాకలి। తిన్నగ నీరంబుదాగ్రివద్పృష్ణయు
రోగం। వెన్నగనౌషధసేవను। ఇన్నక్రియ యొకనిల్వ-
జాలదోయన్నా॥ యీబోధనీ - చెవులతో విన్నా॥ కన్ను
తో జూడిన - కడుమట్టజదివితే - విన్నేటికీయొకట- నిలు
చుంటకము గాన- జాలదోయన్నా॥ యీబోధనీ- చెవుల
తోవిన్నా॥ ౨౦౦

జననమరణప్రవాహము । నణచునుయీ బోధపటు
టనిసాధువుగ్రోల్చినవాల్లకుండివారలు । జననపుడాబోధ
మీద- జనియించుప్రేమా* వెదకెదరిట్టి- జనచేష్ట లేమా*
యనితోచినీకునే- వినజెప్పవలసెనీ- వునుయీబోధనువ
ల్ల-ననకుదొరకదుమళ్లి-జనియించుప్రేమా* వెదకెదరిట్టి
జనచేష్ట లేమా॥ ౨౦౧

వరువుకుతన్మాత్రలుగల। వెరుకకుతన్మాత్రలున్నవీరెం
డొకటే।పరిపూర్ణముసకు లేవవి। పరిపూర్ణముయొరు
కగాదు- పరికించవోయీ* వెతికినదీని-పాటిలేదోయీప
రిపూర్ణమెరుకల-పరిశోధించిగ్రంథ- మరచించినీకిస్తి-
మరువకచదువెరుక- మరువుగాదోయీ- వెతికినదీనిపా
టిలేదోయీ॥ ౨౦౨

అందముగాసద్గ్రంథము । చందమువినుపింతుదానిజ
దివినవిదినగా। ముందుగలయ తెరుకైయే । సందునలేనెరు
కలేక- జనవలెనమ్మి*మదియిదెవిని - చదువుమినమ్మి*
యొందుకునీకింక-యితరశాస్త్రములజో- లందుగుత్తైండి
పో-దదిగానదీయెరుక- జనవలెనమ్మి*మదియిదెవిని-చదు
వుమినమ్మీ॥ ౨౦౩

చక్కెర మెక్కనరోగులు। చక్కెర మాధుర్యమెరుగ
జాలరటువలెఁ। మక్కువతోఁ జదువక। చక్కగ గ్రం
థార్థ మెరుగ- జాలరాజనులూ॥ కావుననీవు- చాలించి
వనులూ॥ చొక్క మీగ్రంథము- చూచుమిక్కొన వెఱ్ఱి- యక్క
డితోఁ జన్మ- మెత్తవు సరి తెలియ- జాలరాజనులూ- కావున
నీవు- చాలించవనులూ॥ ౧౦౪

గూఢార్థ మెరిగినతడా। రూఢుండైనతడు గ్రంథరు
చిగొనడు భువిఁ। గాఢతరజ్ఞానంబున। మూఢుండైయున్న
వాడు- మొదటికే వినడూ॥ సుజనుఁ పొడ- ముద మొప్పగన
డూ- వాడు పీడనరాని- వాడై గ్రంథము వినీ- వాడు నిశ్చయ
మిట్టి- వార్థ మెఱుగని వాడు- మొదటికే వినడూ॥ సుజనుల
పొడ- ముఁడ మొప్పగనడూ॥ ౧౦౫

తాబేటితలుపు చేతను। తాబేలైయలక్షు ధార్థతన
రుటదెలియఁ। తాబేటిగర్భగందున। తాబేలై పుట్టుచు
న్న- తరమితరులకూ॥ సద్గురుబోధ- ట్లరయఁ తరులకూ॥
ఈబోధ లెఱుగని- యీబోధగలవారి- చే బోధవడయక-
చేకొనదలచితే- తరము యీతరులకూ॥ సద్గురుబోధ - ట్లర

ఈ తాపత్రమునుజాలు - నూతిదరిం జేరినిలిచినోట
గొణగినఁ। యీ తేలవచ్చు వారికి। చేతులతో నీళ్లమీద-చే
రియీదక నూ*యిను జేర్చిన- వారీదించకను*యీతిరుగ
నె దేశి- కేంద్రుడు దెల్పక- చాతుర్యమునబోధ- సాధించ
నయ్యాత - చేరియీదక మా*మును నేచిన - వారీదిం
చకనూ॥ ౨౦౭

ప్రవిమలచిత్తుడు శిష్యుడు। సవినయమున దేశికుసకుశ
రణాగతుడై। శ్రీపదప్రసాదములుగొని। భవనాశస్థితులు
లేని- వద్ధవిననఁ*తిరిగిరాని-పద్ధతిగననఁ*భువిలోవాని
సాటి- బోల్ప నెవ్వరు లేరు- అవిరళభక్తిని- వారిసినొందవు
పద్ధతివిననఁ*తిరిగిరాని-పద్ధతిగననఁ॥ ౨౦౮

ఉపనయనముగాని దెతా। నుపనయనముమీదిచదువు
నూహనెరిగినఁ। విపరీతమగునుదానును। చపలుడు బ్రా
హ్మణుడుగాడు.- చదివించిచూడా*శూద్రుడువాని- చ
దివించేచూడా*ఉపముచేబోధట్టు- యూహించినీకెట్టి- క
పటచిత్తుడు సాధు- గుణముతో సమమానై- చదివించిచూ
డా*శూద్రుడువాని- చదివించేచూడా॥ ౨౦౯

మంత్రము చేసరి తేట్లకు । తంత్రము లేకున్న కామతం
త్రము శేతగా। మంత్రము లేక నువడిగల। మంత్రముతంత్ర
మ్ము రెండు- మదిగూడుకొనీ॥ కార్యములన్ని - జరిగించు
పూనీ॥ మంత్రతంత్రములలో - మమతా మువురు డెరుగు-
మంత్రతంత్రములలో-మర్మాముగురుని చే-మరిగూడుకొని
కార్యములన్ని-జరిగించుపూనీ॥ ౨౧౦

సంకల్పాదిక గుణములు। సంశులమీ రెరుకయందువమ
తూతుంతుగా। సంకల్పాదిక గుణముల । సంశులమంచనన
జూడ. జాడ లేని నా॥ యీ రెంటికి- యీడు గాదన్నా॥
కొంకకయీ రెంటి గూచిర గ్రంథము చేస్తి సంకోచింపక
చమరి - శంక పుట్టదింక - జాడ లేదన్నా॥ యీ రెంటికి-
యీడు గాదన్నా॥ ౨౧౧

నాటము నకుటిలాత్మునిజం। పుట్టైభటకోటి రాజభూ
పతియొడివగా। భటులటువలె జేసెడిలో । పటుకుటిలుడుబ
డినపాట్లు- పాటించికను నా॥ అట నెగురుని-వోట దావి నె
నా॥ యిటువంటి బోధను- యెటువంటిసరుడైన- అటు వె
న్వు తనచేత్త-లెటువంటి వో వా - పాటించికను నా॥ అట్ల
నెగురుని-వోటదావి నెనా॥ ౨౧౨

సకలజనులసమ్మతిగా। నొకడైననునడువ లేదుయుర్వీ
స్థలిపై। ముకరాంకజననజనకా। ద్యకళంకులలోననీవ-నా
నేమిగణనా*బోధందితర - జను లేమిగణనా*వికలమాన
సుడవై- వెతబొందబోకునీ-వకుటిలభక్తుడ-వని తెల్పితిబో
ధ-నను నేమిగణనా*బోధందితర- జను లేమిగణనా। ౨౧౩

బలధనవిద్యలుకష్టుల। కిలగలిగినవారులనొంతురెంత
యునీర్ష్యగా। బలధనవిద్యలుశిష్టుల।కిలగల్గినవారులబొందు-
రెంతొమోదమునా*నీవీరెంటి - నెరిగిమోదమునా*కల
లోనైనదు-ష్టులచెంతచేరకు- మెలమిశిష్టులచెంత- కల
నైనవదలకు - మెంతోమోదమునా*నీవిరెంటి - నెరిగి
మోదమునా। ౨౧౪

అందముగుస్వాతివర్షము। బిందువులెందెందుబడు
నొప్పృథినిత్త్త। బ్బిందువులుపాత్రవశమున। జెందునుతగ
నామరూప చేష్టాదికమునూ*అట్లనెనీవు- జెందేవిన్నియు
నూ*మందితో జతగూడి-మాట్లాడినంతలో-అందు కేసహ
వాస-మరయుమతగువాని-చేష్టాదకమునూ*అట్లనెనీవు
జెందేవిన్నియునూ। ౨౧౫

జారులకులోకులందరు। జారులవలెవో చబడుటసహ
జగుణంబౌ॥చోరులకునకలజనములు। చోరకులనిమదికిదో
చు- చునికి సహజమురా*అట్లనెదుష్టా- త్మునికిసహజము
రా*పారము లేనిసం- సారాబ్ధిదాటించు- వారిఁ తగువం
టి- వారిగను టట్లు-యునికిసహజము రా*అట్ల నెదుష్టా-త్మ
నికిసహజముగా॥ ౨౧౬

బయ లెరుకలుశిష్యునకుఁ। దయతోగురు డెరుక జేసె
తరువాతనుసం।జయమేమి లేక యెరుకను। నయమునపడి
పించుగురుడు- నయశాలిగాదా*నీమదికిది నాటెనా లే
దా*భయభక్తిగుణ సార్వ-భౌముని సేవన- శ్చయముగ
జేసితె-జయమందెదవుగురుడు-నయశాలిగాదా*నీమది
కిది-నాటెనా లేదా॥ ౨౧౭

పదియేనక్షరములుగల। సదమలమంత్రార్థ మెరిగిస
ద్గురుకృపచే।బదియారక్షరములుగల। యదయెట్టిదో తెలి
సె నేని-యతడె సద్గురుడూ*యివిరెండెరుగ- నతడేధీవరు
డూ* మొదటిదిపరిపూర్ణా-మును దెల్పి నెరుకను-తదనంత
రప్రబో-ధను జేయునీవు దెలియు - నతడేసద్గురుడూ*యి
విరెండెరుగ-నతడేధీవరుడూ॥ ౨౧౮

ఆమంత్రయోగము దెల్పెద। నేమముతో దలపుము త్రదీ బట్టబయల్। యేమీ లేదని పలికిన। యీమంత్రమె తత్త్వమూల- మింకొకటి వినుమీ॥ యెప్పుడునోట- యిదిమరువకనుమీ॥ యీమూలము లేనిగు- త్తిరిగే శరీరము- యేమి లేదనియంటే- యిది షోడశాక్షరీ- యింకొకటి వినుమీ- యెప్పుడునోట- యిదిమరువకనుమీ॥ ౨౧౯

తొలుమంత్రపథమెకఁడ। కలదోయని వెదక నేలక లదంతటయా।వలమంత్రపథమెకఁడ। కలదోయను చూడ నేల- కాదాచూచేదీ॥ వినేదియు- నేదితినేదీ॥ అలతొలుతదానినీ- వవలోకనము జేసి- కలకాల మెరుకల- గలదానివిదు వెరుక- గాదాచూచేదీ॥ వినేదియు- నేదితినేదీ॥ ౨౨౦

అవితప్పయేమి లేదన। మొదటిది మొలబెట్టుచుంతము దమునవిసనము। యిదియేమి లేమపొమ్మని। వదలక రెండవ చిలెన్స- వదరుచుందునురా॥ బారుతెలుకల- యిదినిశ్చయమురా॥ అదిగానయీ రెంటి- నరసిచివివ్వాడు- విదితముగ రెంటిని- విడరామంత్రమ్ములిట్లు వదరుచుందునురా॥ బాలుతెలుకల- యదినిశ్చయమురా॥ ౨౨౧

పరిపూర్ణమిదిగో యిదిగో | యెరుకనిచూపించి లేని
యెరుకను లేదం|చెరిగించినగురుడే సరి| యెరుకనునిల్పెటి
గురుడు. యెందుకోయన్నా*దద్భ్రష్టనీ - కెందుకోయ
న్నా*శరణన్నవారిమ-స్తకమందుచెయిబెట్టి తిరముగ
నెరుకను-తీసివేయని వాడు-యెందుకోయన్నా*తిద్భ్ర
ష్టనీ-కెందుకోయన్నా॥ ౨౨౨

పరిపూర్ణబోధనెరిగిన | గురుశిష్యులుబోధకొఱకు
కోరపడబడురా|గురువర్యానాకనిమరలను| హరువరమున
బుట్టినట్టి-యాశిఖండికినీ*సతియైనట్టి.యబలతండ్రికినీ*వ
రులనిగ్గరినిదే వలెనీయల్లుడు నేను-వరియింతుమని చెప్పి-వ
రునబంపినయట్టు-లాశిఖండికినీ*సతియైనట్టి- యబలతం
డ్రికినీ॥ ౨౨౩

పరిపూర్ణబోధనెరిగిన| గురువరుచేబోధగొన్నగొ
ప్పఫలంబా|పరిపూర్ణబోధనెరుగని | గురువరుచేబోధ
గొన్న-గొప్పఫలమానా*అదియెట్లన్న.కూడిరతిలోనా*
పురుషునిచేనంతు-పాలఁబడనునుబడయ- తరవాతనెవా
రికే-తమవంటివారిచే- గొప్పఫలమానా*అదియెట్లన్న-
కూడిరతిలోనా॥ ౨౨౪

దృష్టాంతముదొరకెనని । యెష్ఠముగదలించగానె
మొలకల్లనుదుం। దార్ష్టాంతమదుగబోధకు। స్పష్టముగా
కప్పురముదీ-పము జూపవోయీ॥ యా యు_క్తిలో-పము జే
యకోయీ॥ తుష్టినొందెకరిట్టు తోచిచెప్పితి నేని- శ్రేష్ఠ
ము యీబోధ చేకొన్నవారుదీ-పము జూపవోయీ॥ యీ
యు_క్తిలో-పము జేయకోయీ॥ ౨౨౫

ఎరుకభ్రమగల్గుశిష్యుని। వరితాపము మాన్పనట్టిపండి
తుడతడే। గురువరుడుకాని గురువలె। గురువులమనపొట్ట
కొఱకు- గొణిగేవారెల్లా॥ వారికిబోధ- తెలియుటకల్లా॥
పరిపూర్ణముసులేని- యెరుక నేర్పడదెల్పి- యెరుకమవి
డిపించ- నెరుగక గురువులై- గొణిగేవారెల్లా॥ వారికిబో
ధ- తెలియుటకల్లా॥ ౨౨౬

గురుశిష్యవిధమునమాట। యెరిగించెదనెట్టులనన
నేర్పడవినుమా। నరులిష్టదైవమునకుం। బరిచర్యమొన
ర్చినట్లుభ_క్తితోడుతనూ॥ గురుమూర్తి కత్యు_క్తితోడు
తనూ॥ నిరతమురమరలేక నీవుసల్పితివేని- గురుబోధమరు
గున- గురుచేదెలిసేవు- భ_క్తితోడుతనూ॥ గురుమూర్తి
కి- గత్యు_క్తితోడుతనూ। ౨౨౭

తనుమనధనములనుగురునకు । వినయంబున ధారబోసి వేడక-గురుని చేనను నైన బోధవడసిన। మానవమతిమంతునకు సాటి-గలరా యీభువినీ*లోకులు(మొక్క-వలదాత్రాము వినీ*తనునీతరుల నే-తానన కయేమాట-వినక పరిపూర్ణత-దనకు వారికి సాటి-గలదా యీభువినీ*లోకులు మొ్రిక్క-వలదాత్రాము వినీ॥ ౨౮

జలము నెడబాయనొల్లని। జలచరముఁ దీవిబూని సద్భక్త్యమువహృజ్జలజంబను పీఠముపై। నిఃపితగము హానిగురుని నేగొల్చుకొమ్మీ*తదుక్తుల-నే తెల్పునమ్మీ*కలకాలమీరీతి-గమపుచు నేపొర్లద్దు-తలిదండ్రిదొరదాత-దైవగానుచు గురువు-నే తెల్చుకొమ్మీ*తదుక్తుల నెతల్చనమ్మీ॥ ౨౯

సతిపొరుగూరికి పోయిన। పతిరాకఁ గోరినట్లు భావము లోనఁగ। మతిమంతుఁడు సద్భక్త్యాఢు। సతతము గురురాక గోరు-సత్యము వినరా*వానితోటి-సాటెవ్వరనరా*హితుని రాకడకుస్నే-హాతుఁడు గోరినయట్లు-అతిదరిద్రుఁడు ద్రవ్య-తతినిగోరినయట్లు-సత్యము వినరా*వానితోటి-సాటెవ్వరనరా॥ ౩౦

అతివెలఁతిచతురతలా। యతివెలచేవారితంద్రులరయు
రుత। తృతులరయరనేర్తురట్లనె। మతిమంతుఁడుగురుసిబో
ధమానసగానీ*తద్బోధతా- మానసపూనీ*అతిదరిద్రుని
చేవి-ద్యాజనాఘనుఁడు-చతురుఁడవిత్తసూ-జేరంచినతెం
తులు-పూనినగానీ*తద్బోధతా-మానసపూనీ॥ ౫౩౧

పరిపూర్ణబోధదెల్పె। పరియింతముసేవజేసిబహు
నమ్మికగా। గురుగూతికితరువాతను। మరికన్నులగన
వాని-మాగణము ధీధీ*తలచరాదా- మాటనుధీధీ*గురు
నాజ్ఞవినినదే-గురువైశిష్యులగూర్చి- గురుబోధదెల్పెటి-
గురువంచకుఁయొక్క - మాగణముధీధీ*తలచరాదా-
మాటనుధీధీ॥ ౫౩౨

తనశిష్యులువినితనునతి। వినయంబునగొలుచుకొనకు
వినుతిమొనర్పఁగ। తనగురువునుగురుడెంటిక్రజనుదెంచిన
జూచిశిష్యా-వగనొనర్పందూ*లేమినిదెలిపి- చనుమను
చుందూ*పినుమఃకుత్సితశిష్యా- గ్రణివీడువిడెట్లు-ఘనబో
ధోత్కృష్టతిగమవోగురునకుశిష్యా - వగనొనర్పందూ*లే
మిదెల్పి- చనుమనుచుందూ॥ ౫౩౩

కుటిలాత్ముడైనశిష్యుం। డిటువలె తాబలుక-గురుడు
యింటికిరాదా। మెటుబోవుచుండరాకో। యిటకికనశ-
నముమళ్లి- యెప్పుడయ్యేనో*యెవరికిదెలుసు- యెప్పుడే
మౌనో*యెటుదోచదేమైన-యిత్తమంచనకుంటే- తుటు
కునవకరాగి- దగ్ధయినలెదిపు- డెప్పుడయ్యేనో*యెవరి
కిదెలుసు యెప్పుడేమౌనో॥ ౨౩౪

జపములుతపములుపలుకుచు। విపరీతస్మరణజేయువే
దాంతార్థం। బపరిమితంబుగజెప్పను। కపటాత్ముడుశిష్య
కోటి- గనిమెచ్చుకోరకా*మెచ్చిద్రవ్య-మునుయిచ్చేకో
రకా*అపకీర్తి-సేతల-కదిరినట్లగుపడి-యూపముచేప్రతు
కుచు-నుండులోకులుతనను- గనిమెచ్చుకోరకా*మెచ్చి
ద్రవ్య-మునుయిచ్చేకోరకా॥ ౨౩౫

గురుమూర్తికైమరహంకృతి- దొరకొన్నసుదొంగ
తోసదొంగ-నచెవులం। గురునిందవినజేసిన। నరుసకుప
రిపూర్ణబోధ-నలవిరో తెలియా*కూడదువాని-తెలియ
కకలియా గురుడుదేసినపు-స్త్రుకరీతిచేపూర్ణ-పరిపత్తి
ననియెంతో-మురుసినగురుబోధ- నలవిడు తెలియా*కూ
డదువాని- తెలియకకలియా॥ ౨౩౬

నాలుగుశిఖాశ్రవణములు । లోలతగావించుకొనుచు
లోకాతీతం। బాలోకించియుగురుచే। యీలోకముజోలి
విడుపు-యింతేచాలన్నా*నీతోగూడ యిదిమఱువకన్నా*
కీలు తెలియనిచదువు. చాలాచదివెందుకు-చాలించునీవిట్టి.
కీలుదెలిసితివేని-యింతేచాలన్నా*నీతోగూడ- యిదిమ
రువకన్నా॥ ౨౩౬

దేశికునిచరణతీర్థము। కాశీగంగయనిగురునిగమగో
న్ననువి। శ్రీశుండనితనతనుయువి। దేశంబొనరించునట్టి-
దేతారకమనీ*మనసందుతా- నీటిరుగానీ*యేసీమయిం
దున్న-కాశీప్రయాగరా-మేశునిపురమైన- కాశించునా
సీను-దేతారకమనీ*మనసందుతా-నీటిరుగానీ॥ ౨౩౭

గురుచరణజలముగోదా । వరియదిగురుమూర్తిరా
మభద్రుండనితః తృరమునుభద్రాచలమని । గురుమంత్ర
మెతారకమని- గురిగల్గినట్టి*తిరిగిరాని-మరుగెరిగినట్టి*న
రుడున్నచోటుమం - దరమైనశ్రీశైల- గిరిరంగనాయక-
పురమునదగియుండు - గురిగల్గినట్టి*తిరిగిరాని - మరుగె
౨౩౮

గురుడునరుడనుచు తెలిసిన। గురుమంత్రముమరచియు
న్నగురుపుత్రులనా।దరణయొనర్పకయుండిన।గురువులవి
డవాడిరెండో।గురుని జేరిననూ*సద్గురుబోధ- నెరిగిదూ
రిననూ*యొరుకమాహాత్మ్యము- నెరిగినయిటువంటి- నరు
లకుదప్పదు-నరకముయింకొకరు- గురుని జేరిననూ*సద్గు
రుబోధ-నెరిగిదూరిననూ॥ ౨౮౦

జ్ఞానవైరాగ్యభక్తిప। మానసదీప్నానదేవమంత్రవ
రనత। ధ్యానమభిమంత్రములువర । మానసనియతిగోరినట్టి
మనుజసంఘముకూ* బోధనుదెల్పు - మనినవారలకూ*
తానుబోధించుట- తగదుబోధించితే* తాను నేనను భ్రాం
తి-తలగేదేలాగంటే-మనుజసంఘముకూ*బోధనుదెల్పు
మనినవారలకూ॥ ౨౮౧

ఇంగితము నెరిగిసద్గురు। పుంగవుచేనరుడుభక్తిముక్తి
క్రియలగ। సంగాసంగము లెడలిన;శృంగారమేవాడిచేష్ట
చూచేవారలకూ*వాడున్నట్లు - తోచేవారలకూ*మం
గళమాత్రమే - భంగిశృంగారము - శృంగారవతికియూ-
శృంగారవతికట్ల- చూచేవారలకూ*వాడున్నట్లు- తోచే
వారలకూ॥ ౨౮౨

జనులందరుగురుబోధను । గనిరాజనులందు నేనగలి
యకయున్న । న్ననుమన్నింతురెవారని । నానసునదలపో
స్తిబోధ - కర్మమబ్బినా॥ అబ్బినవారి - ధర్మమబ్బి
నా॥ జననమరణము లేని- ఘనమైనతోవనే-గనమైతినీబో
ధ గనమన్నయీబోధ. మర్మమబ్బినా॥ అబ్బినవారి-ధర్మ
మబ్బినా॥ ౨౪౩

హృదయగ్రంథివిడుటకై । సదయతయీబోధదెల్పజ
నదాగురుడై । వదలకచిత్తములోవల । పదయుగములువల
వవలదె- భక్తుడైనపుడూ॥ భ్రాంతిరహిత - సక్తుడైనపు
డూ॥ సుదరమయిన రెండు- గురుశిష్యులకు లేక-కదలిక లేన
ట్టి-ఘనబోధాసక్తస్థితి - భక్తుడైనపుడూ॥ భ్రాంతిరహిత-
సక్తుడైనపుడూ॥ ౨౪౪

గురు ధ్యానవదలకుండిన । మతిశిష్యుడుద్రవ్యలోభమ
గ్నుండైనగా । మరియాదదక్క దిరువుర । కెరిగుండునుడీగ
లతిని- హీనులోయన్నా॥ గట్టిగమురభి-మానులోయన్నా
గురుడుశిష్యునిగన్న-కొడుకుగాగనకున్న-గురునిపైశిష్యు
డా-గురునిల్పకుండిన - హీనులోయన్నా॥ గట్టిగమురభి-
మానులోయన్నా॥ ౨౪౫

గురుగురుబోధలచేతను। పరిపూర్ణంబెరిగియెరుగబడ
సినమాతనిం। గురు తెరుగనరులశక్యమె । యెరిగినవరులట్టి
బోధ - యెరిగేరోయన్నా* దారెరుగని - మరుగుండద
న్నా* దురితపాపసరీతి-మరిపైశాచముభాతి- తిరుగుచు
నుండువే-కుక్కురుమాటిక్కు-గురుడెట్లు-యెరిగెరోయన్నా*
దారెరుగని-మరుగుండదన్నా। ౨౪౬

మలయాద్రినున్న చెంచుల। కిలచందనభూరుహము తె
యింధనమటమి। కిక్కిరిగలుగబట్టయటనె । చులకనసుమి
యింటగలుగు- సూరిభూషణుడూ* బహుమాన్యుడు-దూ
రస్థుడెవుడూ* తెలియనివారికి- తెలిసేటికఠినము- తెలివి
చేదెలిసితె- తెలియజేసినబోధ- సూరిభూషణుడూ* బ
హుమాన్యుడు- దూరస్థుడెవుడూ। ౨౪౭

దూరమునునుండివిన్నను । చేరునుసజ్జనుడుగురునిచెం
తనుబోధగ కోరిదుజనునుగోరదు। దూరస్థుడుగాకగు
రుని-తోగూడియుంటి* యట్లఃయన్న-దూరానసుండి*కో
రితుమ్మెదతమ్మి-జేరితేనియగోలు-నాతీతినెరుగవు-చేరి
ప్పుబతమ్మి - తోగూడియుండీ* యట్లనియన్న - దూరా
నసుండీ। ౨౪౮

వాసినుదిదెగిసిశిష్యుని। యాశయమునుతగినబోధన
తనికిదెలియం। జేసిముదమందజేసెడి। దేశికుడేముఖ్యుడ
నుచు- తెలుసుకోవోయీ*కనియతగాణ్ణి కలుసుకోవో
యీ*చేసినదయతోనీ-యాశసంపూర్తిల్లు-వ్రాసైతెవే
సుకో చూచేవుతరువాత - దెలుసుకోవోయీ*కనియత
గాణ్ణి కలుసుకోవోయీ॥ ౨ ౯

మంతనముఃనగురుబోధను । మెంతోవింతనుచునమ్మ
తింతేగదయే। వింతలుగనరావకథా । వంతయునొందేటి
వాని బ్రతుకంతకంటే*చింతలులేని-గతిగానడింతే* అం
తకంతకువాని-కతిభాంధనమెగాని-సంతసూటముతోటి-
సంభోగించెడువాని బ్రతుకంతకంటే*చింతలులేని-గతి
గానడింతే॥ ౨౪౦

తనగురుబోధనుతాజది। వినవినుజనవితతిమదికివింతై
యీబోధనవేర్పకున్నవ్యర్థము। జననంబనితోచిశరణు।
శరణనునట్లూ*వెంటనెవారు - దరిజేసునట్లూ*ఘనమైన
యుక్తిజే-కొనువాడైశిష్యుడు-అనుమానమేమిందు- గన
రాదువినవోయి - శరణనునట్లూ*వెంటనెవారు- దరిజే
రునట్లూ॥ ౨౪౧

తనభార్యరూపురేఖలు । తనపుత్రులసద్గుణములుతన సంపదయుం। దనపెరటిచెట్టుమందును। తనగ్రామపుసాధుజనులు. తనకుమెప్పునా*యీయిలలోనెంతటివారికైనా*విన లేదేనీవాహల్యనుజూచిమోహించె. ఘనవాహనుండుచక్కని భార్యగలిగుండి- తనకుమెప్పునా*యీయిలలోనెం-తటివారికైనా॥ ౨౫౨

జతనముగదాచిచదువుము । రతనమ్ములహారమిదియు రసికులగళమా। యతనముదీనికిసేబహు । యతనముగావించితెద్ది·యిస్త్రీరానేదూ -బస్తారచూడూ*రతనాలెరాల్లు - రతనాలంచనియంటే - రతనాలీపద్యాలే-రసికులెరిగెదరివినీ-కిస్త్రీరానేదూ*బోధకుటుందో - బస్తారచూడూ॥ ౨౫౩

వినసేర్చిచెప్పనేర్చిన। మనుజులకేదీనిలోనిమర్మము తెలుసుగా;వినజెప్పనేరకుండిన।మనుజులయీబోధలోని-మర్మమెరిగేరా*దీనందుండే- ధర్మమెరిగేరా*జను లేకొబ్బరికాయ-తినసేర్పుగలవారు- లనవచ్చునా[illegible]కి-తినకాకాయిచ్చిన-మర్మమెరిగేరా*దీనందుండే-ధర్మ మెరిగేరా॥ ౨౫౪

తా నెంత లెన్నఁజదివిన। దీనిని దెలియంగఁగలరె దేశికవ ర్యుం। బూనిక సేవించని వేడ । మానవులది యెట్లటన్న - ఘ రివినవోయీ॥ నామాటంము - మనమంచవోయీ॥ వాన కాలములోని - వర్షమువో కబిందు - వైనమింటనునిల్వ - దది నిశ్చయమే కాద - మరివినవోయీ॥ నామాటందు - మన సుంచువోయీ॥ ౨౫౫

నన్నాశ్రయించివావని। యన్నాయీబోధనీకునతుకు టకోరకై। యెన్నోయుక్తులజెప్పితి।విన్నావాదీనిఁనీవు వి డువకెప్పటికీ॥ నాయాజ్ఞను - గడువకెప్పటికీ॥ నన్నుదీక్షి సిను నే - గన్న వేళ్లెట్టిదో - నన్నువువిడలేవు. నేనిన్నువిడలేను - విడువకెప్పటికీ॥ నాయాజ్ఞను - గడువకెప్పటికీ॥ ౨౫౬

పతియైనను పతియైనను। నతిసాహసపరులుగాక యంతరైక్యముగా। రతివేళలజ్జవడనేం। తతిగలుగదు చూడు మట్ల - తగదులజ్జింపా॥ గురుశిష్యులు - తిగులాజ్ఞనొంపా॥ తినిన్నీట్లన - స్మృతిజేసియేమేనం - గతినన్నుకుసుముబోధ - తినికృష్ణపరతు - తగమలజ్జింపా॥ గురుశిష్యులు - తగులా జ్ఞనొంపా॥ ౨౫౭

రతికోఱకుగాదెసతిపతి।కతిహితమతిసేవసేయునటు వలెబోధ।స్థితినీకుకుమరుటస। స్మృతితోగురుసేవసేయ మానీతివంతా*అభిమానము,పోనీతివంతా*అతనికిదయ వస్తె-యగనిబిడమునబోధ - స్థితినీకుగుమరించు.సిగ్గువిడ చికోలువు-మానీతివంతా*యభిమానము-పోనీతివంతా।

నీమానసమునసంశయ। మేమాత్రమునిల్పబోకుమిక నాతోడె।నామాటనిశ్చయమునె। నెమాత్రముదాచలే దు-నీతోడుసుమ్మీ*యింతకుమిక్కి-లికలేమలెమ్మీ*నామీ దతలపుంచి-ననుమరువకిక నేను- నీమీదదయయుంతు। నిజ మిందుకిదెవట్టు - నీతోడుసుమ్మీ*యింతకుమిక్కి- లికలే దలెమ్మీ। ౨౪౯

నీగురుబోధనునీచే। బాగుగవినిందసేయుభక్తుల మాటల్లోగానిడచెదవిదేవి। కేగురుడీలాటిబోధ- నెరి గించవోయీ*యెరుకలోది- నెరిగించునోయీ*అగురు బోధల- నన్నటనెరిగుండి - నాగురుబోధనె - నియము గటికిస్తి - నెరిగించవోయీ*యెరుకలోదీ - నెరిగించు నోయీ। ౨౫౦

నిక్కముగబీరపీచుల। చిక్కనుమీవిచ్చరాదు ధియా మెరుకగా।మక్కువనేబోధించిన। చక్కనిబోధాగ్నిచే త-సాధింతుబోరా*విచ్చేచింత-చాలించుకోరా*చొక్క మాయాబోధ-కొక్కడికీడాను-గక్కనబోధల-దిక్కు-చూ డకుదీన-సాధించుపోరా*విచ్చేచింత-చాలించుకోరా॥

అడవియుసిరికైయుజలనిధి। బొడమినలవణంబటంచు బొంగడినరీతిగా। పుడమినియీస్థలమందున।కడువేడుకనీవు నేను-గలయుటవినరా*నీనాప్రేమ-గలసెకన్గొనరా* విడువునీవునన్ను-విడలేమునేనన్ను.కడువేడ్క-నీవునే.కల డబోకనిలదిట్లు-గలయుటవినరా* నీనాప్రేమ-గలసెక న్గొనరా॥ ౨౬౨

పెద్దలనిందయొనర్చకు।పెద్దలసేవించుకో అకుపిరిదివి యకుమె।పెద్దలతో వాదించకు।పెద్దలుచెప్పేటిమాట.పె ద్దచెవులవినరా*పెద్దలునడచే-నడకనేమనరా*పెద్దల కన్నవే-పెద్దనంచనుకోకు-పెద్దలగనుగొన్న-ప్రియము ప్రేముక్కము-పెదచెవులవినరా*పెద్దలునడచే-నడ కనేమనరా॥ ౨౬౩

పెత్తనమున నేనుంగిల। జెత్తసుదినవల నెజీమదిన్నత నము నే।హత్తుకొనిదినునుజకేౡర। నిత్తతియీ రెంటినీకు నిష్టమేదైతే*చేకొనుమదె- స్పష్టమేదైతే*పెత్తనమున చేటే*పెంపొందుచుండును-చిత్తములో దెలియ- చిన్నత నమె మేలు-యిష్టమేదైతే*చేకొనుమదె స్పష్టమేదైతే॥

తనమశరణన్నవారల। గాన నెట్టిదొ తలదిచూదిమతి తెల్పదగునా।వినువారికితగినట్టిది । యదిరిష్టుమహోను ఘా వు·లతిచాతుర్యము న్నా*వికసనమున-పతిచాతుర్యము నా* ఘనమాయినయీబోధ-కరణి ప్తిదీనిజ-చ్చినదనుకనిదురవ- చ్చినదాకమరువకు-మతిచాతుర్యము నా*వికసనమని- స తిచాతుర్యము నా॥ ౨౬౫

చెప్పదగుగురుడుబోధలు। జెప్పినవనిజేసెనే. శిష్యా గ్రణికిం। జెప్పదగుంజెప్పినపు। తప్పనివాదించె నేని- ద యదప్పిబోధా * యిద్దరికుండ - దగవట్టిమేధా*చెప్పి ముందుగబోధ - చెప్పేడివసులన్ని - చెప్పగూడదుదాని తిప్పలుబెట్టక - దయదప్పిబోధా*యిద్దరికుండ- దగవట్టి మేధా॥ [illegible]

ఇవివినుమనినమజమలు। చెవియొగ్గదరిపియసుష్టుజేసి కృతికిబల్ ।చవిబుట్టింతురదెట్లన। శివుడుకళ్యాణధినచక్క జేసెనలేదా*నీమదిశంక-బాసెనలేదా*అవనిలోశ్రీరాము-లవగుణినాహల్య-నెవరేమియనకుండ- నవరించిసుగుణిగ-జేసెనలేదా*నీమదిశంక-బాసెనలేదా॥ ౨౬౭

గుహసూచనైననరులను । మరిమరివినుమనుచుజపు మాపన్యములకా।గుహసూచననెరుగనియా। నరులనువినుమనుచుజదువ- నగుబాటౌగదరా*అదియెట్లన్న- నికనెదెల్పెదరా*పురుషసంగతిలేని-పాలతికొక్కకశాస్త్ర-మరసిమెచ్చునెదాని-నతిప్రౌఢసతివలె నగుబాటౌగదరా అదియెట్లన్న-నికవేదెల్పెదరా। ౨౬౮

ఎవరున్ననేమిభయమని। నవరింతురుదప్పులున్నసాధులువిననా।నవరింతురుసమ్మదివిని। యవినీతులునిందజేయు-నయ్యేదేమోయా*అందులోమునది- పొయ్యేనేమోయా*భవనాశస్థితిలేని-పద్ధతియాబోధ-నవునుగవినిపించు కాటేలమాటేల - నయ్యేనేమోయా*అందులోమ ...నేదేమోయా। ౨౬౯

పుట్టింటబిడ్డబహుళగా। బట్టయియుండినను నెవరుదిట్ట
రుభువిలో। బుట్టింటివారికోడలు। పట్టయినన నత్తవారు-
దిట్టేరుసుమ్మీ*చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ*అట్టువలె నె
బహు-బిట్టయైన శిష్యుని-అట్టి గురుమూర్తి - పట్టివారు
జూడ-తిట్టేరుసుమ్మీ*చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ। ౨౬౦

అందముగ ఘనులు మెచ్చెద। రెందరు మెచ్చెదరు దీనిని
తరజనంబుల్ ।చంద్రునకుదయంబందిన। సింధువు చెలరే
గినట్లు-చెలగునే చెలూ*కోనేలుబా- పులునూతు లే
లూ*సుందయానలపొందు - మగవారెనుతి జేతు- రెం
దుకునతి జేతు- రిలవండపురుషులు- చెలగునే చెలూ*
కోనేలుబా-పులునూతు లేలూ॥ ౨౬౧

శాకంబులు సంపూర్ణత। టాకస్థజలంబు లెట్లు తాత్రివ
కతుమచే। గైకొమనా కుంభజలము। ట్లీకలియుగమందుమ
స్తు- లింపుమీరగనూ*సల్వాదుబోధ- కంపుబాటినను*
మీకుదీని కెలంకె-మా కేలయిట్టిది- శాకుచొకట్ట టమై శే-
గైకొందుమందరు-యింపుమీరగనూ*సల్వాదుబోధ- కం
పుబాటినమా॥ ౨౬౨

ఇవివినుమనినమజనములు। చెవియొగ్గవరివియనుష్టుజేసి
కృతికిబల్ ।చవిబుట్టింతురదెట్లన। శివునుకళ్యాణధినిచక్కా
జేసినలేదా*నీమదిశంక-బాసినలేదా*అవనిలోశ్రీరా
ము-లవగుణినాహల్య-నెవరేమియనకుండ- సువరించిను
గుణిగ-జేసినలేదా*నీమదిశంక-బాసినలేదా॥ ౨౬౭

గురుసూచనైననరులను । మరిమరివినుమనుచుజనవు
మాపన్యముల౯।గురుసూచననెరుగనియా। నరులనువిను
మనుచుజనువ- నగుబాటౌగదరా*అదియెట్లన్న- సికనెదె
ల్పెదరా*పురుషసంగతిలేని-పొలతికొకొ౯కశాస్త్ర-మ
రసిమెచ్చునెదాని-నతఃప్రాఘసతివలె నగుబాటౌగదరా
అదియెట్లన్న-సికనేదెల్పెదరా। ౨౬౮

ఎవరున్ననేమిభయమని। సవరింతురుదప్పులున్నసా
ధులువినిన౯।సవరింతురుసమ్మిదివిని। యవినీతులునిందజే
యు-నయ్యోదేమోయా*అందులోమనది- పొయ్యేనేమో
యా*భవనాశస్థితిలేని-పద్ధతియాబోధ-నవురుగవినిపిం
చు వాకేలమాకేల - నయ్యోనేమోయా*అందులోమ
నది-పొయ్యేదేమోయా। ౨౬౯

పుట్టింటబిడ్డబహుగా। దట్టయియుండినను నెవరుదిట్ట
రుభువిలో। బుట్టింటివారికోడలు। దిట్టయిననునత్తవారు-
దిట్టేరుసుమ్మీ * చేతులకొద్ది - గొట్టేరుసుమ్మీ * అట్టువలెనె
బహు-దిట్టయైనశిష్యుని-తిటకుగురుమూర్తి - వట్టివారు
జూడ-తిట్టేరుసుమ్మీ * చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ। ౨౬౦

అందముగఘనులు మెచ్చెద। రెందరు మెచ్చెదరుదీనిని
తరజనంబుల్। చందురుడుదయంబందిన। సింధువు చెలరే
గినట్లు-చెలగు నే చెలూ * కోనేలుబా- పులునూతులే
లూ * సుందయానలపొందు - మగవారెనుతిజేతు- రెం
డుకునుతిజేతు- రిలవండపురుషులు- చెలగు నే చెలూ *
కోనేలుబా-పులునూతులేలూ॥ ౨౬౧

శాకంబులుసంపూర్ణత। టాకస్థజలంబులెట్లుతావ
కతువచే। నైకొనునాకుంభజలము। ట్లీకలియుగమందుమ
స్తు- లింపుమీరగనూ * నల్పదబోధ- కంపుబాటినను *
మీకుదీని కెలంకె-మాకేలయిట్టిది- శాకుచాకటమై తే-
నైకొందుమందరు-యింపుమీరగనూ * నల్పదుబోధ- కం
పుబాటినమా॥ [illegible]

దుచ్చితగుణియగుపురుషుని। జెచ్చెరవినుమనుచుబదు
వశిష్టులవలెదా। ముచ్చటపాటుగవినడివి।కుచ్చులకుల్లా
యిడుక౹౯-మూనకెందుకురా*పిడుదుకుదుర్ధ - పానమెం
దుకురా* హెచ్చైనముత్యాల-పచ్చలపతకము - గ్రుచ్చి
పేరుగజేసి-తెచ్చివేసితెకొతి-మూనకెందుకురా*పిడుదు
కుదుర్ధ,పానమెందుకురా॥ ౨౬౩

అక్షయబోధస్థితిగల। లక్షణవేత్తలకుమెప్పులయినకృ
తులతో।కక్షకుతప్పులుకుమతిప। రీక్షించుచుమండు నెవ్వో
రీతులవినుమీ*తద్భావమీ, రీతిదికనుమీ*మక్షికమెప్పాడు.
మాసిసుగంధాదు , లీక్షింపుగ్రణముప్ర, త్యక్షమేకదమె
వ్వో-రీతులవినుమీ*తద్భావమీ,రీతిదికనుమీ॥ ౨౬౪

రమ్మనిపిలువనిదేవ । ద్యమ్ములుజదవంగవచ్చియాదినిం
దింపు । నమ్మతిగాకకుమతివిని। యిమ్మహినది వెట్టుల
న్న-నిట్లనెవినుమీ*వానిబుద్ధి, నిట్లనేకనుమీ*బొమ్మలాటా
డింపు,బొమ్మలాటాకటిఛీ,పొమ్మనియనినవా, న్యమ్మున
ర్తు దివ్వోక-నట్లనెవినుమీ*వానిబుద్ధి-నట్లనేకనుమీ॥ ౨౬౫

జటియించినచన్నులుగల । కుటిలాలకనంచజేయుగు
త్తపురపికగా।యెటువలెతనతప్పెరుగక । నటువలెగ్రంథ
మును మెచ్చ-డతిదుర్గనుండూ॥ లేనిదెతప్పు- వెదకుచునుం
డూ॥యిటువంటిబోధనే, నెరిగేదెట్లనుకొక-కటువాక్య
ములుబక్క-ఘనులగాసిలజేయు- నతిదుర్గనుండూ॥ లేని
దెతప్పు-వెదకుచునుండూ॥ ౨౭

గురువరమీనాసందున। యెరుకను తెరగలిగియుండెని
న్నాళ్లగొలెగా। కరుణారసేక్షణములం। దెరదీసితెరుక
మాట-దీరెనిక్క-డికి॥ చాలుబోధ , దూరదెక్క-డికి॥ వరి
పూర్ణముని లేని , యెరుకనుజూపించి - యెరుక లేదని
యంటి-రెరుకె లేదాయెను- తీరెనిక్క-డికి॥ చాలుబోధ-
దూరదెక్క-డికి॥ ౨౮

ధారుణిగొంతజగించివి । చారించితిగానియీవిచార
మునే నెవ్వారలు జెప్పగవినలే। దారయమీవోటవిన్న-ద
య్యగురుమూర్తి॥ తరమానుతి- జెయ్యదికీర్తి॥ పారవశ్
త్రిపురారిసీరజభ్బం-దారకముఖులైన- నేరరుమిము దెలి
యా- నయ్యగుగ మూర్తి॥ తరమానుతి- జెయ్యమీకీర్తి॥

ఘనమెనటబెట్టిచూపిన। యటువలెబయలుండజూపి
యతిమాయలచే, నటియించుచున్నయెరుకను। తృటిలో
విడిపిస్తావుకు- దీరెనాశంకా*మదిబుట్టకు- యేరీతినిం
కా*యెటుదోచకిలువెళ్లి - యిటుమిమ్ము జూచిన- ప్రతి
మందిదయజేసి-ప్పటిదాకబాధిస్తె, తీరెనాశంకా*మరి
బుట్టదు,యేరీతినింకా॥ ౨౭౯

ఒరులువేననకమండిన। దెరిగింపుమదే మొబయలుయే
వారులంచుర। యెరుగనినెవ్వరువినవలె। నెరుకనెయు
న్నాలిఅంటె-యిదిలేదంచనుకో* నునిన నీ- మదినిలేవ
నుకో*యెరిగియీలేనెరుక యిట్లాలేకుండితే-పరిపూర్ణ
ఘోదాన్నె-పగిదినుతెరిగేము-యిదిలేదంచనుకో* నే
నునినునీ-మదినలేదనుకో॥ ౨౮౦

నాబుద్ధికిసరిపడ్డది। నీబుద్ధేగానియెన్నినేర్పులగనిన।
నీబుద్ధులయాబుద్ధులు।నాబుద్ధికిమెప్పురావు. నాతండ్రివిన
రా,కాబాసుని. న్నైతండ్రిగనెరా*యీబుద్ధినికమాన-కే
బుద్ధిబూనకూ*యేబుద్ధిబూనిన-న్బుద్ధిచెడిపోవు- నాతం
డ్రివినరా*కాబాసుని-న్నైతండ్రిగనెరా॥ ౨౮౧

కొట్టితిదిట్టితిశ్రమలం। బెట్టితినీమనసుచెవులబెట్టకపె
డచెవు, బెట్టితి మొట్టితి వెడలం । గొట్టితినీ మనసు దెలియ। కో
పము లేకా * సరి తెలిసితి- గోపిక పోకా* పట్టుమిచ్చెద
మింక- నెట్టేమియనదాయ - పట్టుమిచ్చితిబోధ- గట్టి
వాగవుకోరి- కోపము లేకా * సరి తెలిసితి - గోపిక
పోకా। ౨౮౨

నీవెంతకొట్టితిట్టిన। నేవిడిచేవాడగానునీచరణంబుల్ ।
దావైనపెండ్లియైన। న్నేవిడువనటంటిగట్టి- నిజభక్తుడా
రా* నేగనుగొంటి-నీనిష్టలోరా* కావుననీకిట్టి- ఘనమై
నబోధము- నేవేగదయచేస్తి- నీవిదివిడవకు- నిజభక్తుడా
రా* నేగనుగొంటి నీనిష్టలోరా॥ ౨౮౩

నానోటిమాట వెంబడి । తానెప్పుడు వంచరించెతగ
నీచిత్తం। బేనదికనియీబోధని। ధ్యానమునీకిస్థిదీన్ని-దా
చుకోనుమీ* నిత్యమునీవు- చూచుకోనమ్మియేనరుదైన
ది-నీబోధనడిగితే- వానిమనసరయక- వానికిదెల్పవలె-
దాచుకోనుమీ-నిత్యమునీవు - చూచుకొనుమీ। ౨౮౪

ఘనమెహటబెట్టిమాపిన। యటువలెబయలుండజూపి
యతిమాయలచే, నటియించుచున్నయెరుకను। తృటిలో
విడిపిస్తేపుడు- దీరెనాశంకా*మదిబుట్టదు- యేరీతినిం
కా*యెటుదోచకిలువెళ్లి - యిటుమిమ్ముజూచిన- వ్వతి
మంచిదయజేసి-వ్వటిదాకబోధిస్తె, తీరెనాశంకా*మరి
బుట్టదు,యేరీతినింకా। ౨౭౯

ఒరులువేననకమంటిన। దెరిగింపుమదేమొబయలుయే
వారులంచుగా। యెరుగనెన్వరువినవలె। నెరుకనెయు
న్నాళ్లంటె-యిదిలేదంచనుకో* నేనునినీ- మదినిలేవ
నుకో*యెరిగియీలేనెరుక యిట్లాలేకుండితే-పరిపూర్ణ
ఘోదాన్నె-పగిదినుతెగారిగేము-యిదిలేదంచనుకో* నే
నునినునీ- మదినిలేదనుకో। ౨౮౦

నాబుద్ధికిసరిపడ్డది। నీబుద్ధేగానియెన్నిసేర్పులగనినగా।
ఆబుద్ధులయాబుద్ధులు।నాబుద్ధికిమెప్పురావు. నాతండ్రివిన
రా,శాబాసుని. న్నెతండ్రిగనెరా*యీబుద్ధినకమాన-కే
బుద్ధిబూనకూ*యేబుద్ధిబూనిన-నీబుద్ధిచెడిపోవు- నాతం
డ్రివినరా*శాబాసుని-న్నెతండ్రిగనెరా। ౨౮౧

కొట్టితిట్టితిశ్రమలం। బెట్టితినీమనసుచెవులబెట్టక పె
డచెవు బెట్టితి మొట్టితి వెడలం।గొట్టితినీ మనసుదెలియు।కో
పము లేకా * సరి తెలిసితి- వోపిక పోకా* పట్టుమిచ్చెద
మింక- నెత్తేమియనదాయ - పట్టుమిచ్చితిబోధ- గట్టి
వారవుగోరి- కోపము లేకా * సరి తెలిసితి - వోపిక
పోకా। ౨౮-౨

నీవెంతకొట్టితిట్టిన। నేవిడిచే వాడగానునీ దరణంబుల్ ।
దావైనపెండ్లియైన। నేవిడువనటంటిగట్టి- నిజభక్తుడా
రా* నేగనుగొంటి-నీనిష్టలో రా* కావుననీకిట్టి- ఘనమై
నబోధము-నేవేగదయచేస్తి- నీవిదివిడవకు- నిజభక్తుడా
రా* నేగనుగొంటి- నీనిష్టలో రా॥ ౨౮-౩

నానోటిమాట వెంబడి । తానెప్పుడుసంచరించె తగ
నీచిత్తం। బేనదికనియీబోధని। ధానమునీకిస్తిదీన్ని-దా
చుకోసుమ్మీ* నిత్యమునీవు- చూచుకోసమ్మీయేనరుడైన
ది-న్నిబోధనడిగితే- వానిమనసరయక- వానికిదెల్పేవు-
దాచుకోసుమ్మీ-నిత్యమునీవు - చూచుకోసుమ్మీ। ౨౮-౪

కన్నదివిన్నదిలేకను। యున్నదిపరిపూర్ణమును మ
నూహనెరిగినగా। కన్నదికన్నట్టేచను। నన్నయొగనెవ్వ
రున్నా- రామీననదుగా॰ విన్నానాయు - న్నారెవ్వర
నగా ॰ నిన్నుపోలికగాను - కన్నులపండువై- తిన్నగగలి
గుంకు- కన్నానేతెరదీయ- నామీదనదుగా॰ విన్నానా
యు- న్నారెవ్వరనగా ॥ ౨౮౫

లే: జగమెరుకలేవని । మానుగయిదితెలిసినపుడెను
ర్మము లేకం। గానబడుబట్టబయలై । మానుగగలిగుండు
నెంచు జూదిననందూ ॰అందముగాను.జూచినముందూ ॰
అందుయుందనరాక- ముందు జూదినబయులు-నంచనందు
ననింది- పొందశక్యము గాగ-జూదిననందూ॰అందముగా
ను-జూదినముందూ। ౨౮౬

నమ్మనిజమ్ముగననముగ । ముమ్మాటికియెరుకజోలి
మూరో నకనుది। నమ్ముదుచలమ్ములెస్సగ। నిమ్మకము
గనిర్పుచూడ.కవులెల్ల లేవూ॰నమ్మకనమ్మ-యివినమ్మరా
వూ॰తమ్ములలోనని-మ్మను వెలిగేటి-తుమ్మెదయును వేన.న
మ్మబలిరతిమమ్మ.కవులెల్ల లేవూ॰నమ్మకనమ్మ - యివి
నమ్మరావూ। ౨౮౭

తెలవారెనుయికజన్మము । కలయయ్యెజగంబులెల్ల
గనుగొనుచుండగ। కలమేలుకొన్నపిమ్మట। గలువగలేద
య్యెయెరుక - నికటముసుమ్మా* నమ్మినదాని- నీవికన
మ్మా* యెక్కడజూచిన- పిక్కటిల్లుచుబయలు-గాక్క-
వలేకుండు-దిక్కులనంతట - నికటముసుమ్మా*నమ్మిన
దాని-నీవికనమ్మా । ౨౭౮

ఖండాఖండమునొందక।నిండినపరిపూర్ణమెరిగినెరి
యెరుకనుదా।ఖండించిజ్జడంబుల। దండిగపరిపూర్ణ
మెరుగ-నుండేవారెవరూ*మండితముగను-నిండేవారెవ
రూ* యెండలోపలనున్న-దండిచీకటిచాటు - మెుండిదే
హములేక-నుండునట్లనెచూడు-నుండేవారెవరూ*మండి
తముగ -నిండేవారెవరూ॥ ౨౭౯

ఇదివఱమఱచనుచునెరుగక। విదితజ్ఞులమనుచునవెడివే
త్తలమాటల్ ।నదిలోనిల్పుకమంత్రము।మదిలోమురిపుచుం
డబోకు-మాబోధరీతి*నిశ్చలముగ -నిల్పువిఖ్యాతి*ఇదిము
దియుణియెరుక-యెప్పుడుగలిగితే- దప్పకుమీబోధ-దైవము
నైతుల్లక్షి-మాబోధరీతి*నిశ్చలముగ-నిల్పువిఖ్యాతి॥౨౮౦

కలవంటిదియెరుకనుతన।కలలోపలనైనగానిగానగబో
కగ।కలమేలుకొనినపిమ్మట। కలలనిచూడకుము నీవుకాం
తులులేకా*యెన్నడునీవా-కాంతులబోకా-కాంత్రాకాం
తులరెంటి- కలనైనదలచక-కాంతులుగలయెరుక- కాలి
పోయినవెనుక-కాంతులులేకా*యెన్నడునీవా-కాంతుల
బోకా। ౨౯౧

లేనివిమైజగమెరుకలు। మానసమునసత్యమట్లుమానక
తోచుగ। లేనివిలేకనుజూడన।తానన్నదిలేకబయలు తా
నేమైయుండు* తెలివిలోతెలివి- తెలివిలేకుండా అలసిన
తెలసిన-కలసిన మెలసిన-వలసినయది వెళ్లి-విరిసినరీతిని తా
నేమైయుండా- తెలివిలోతెలివి- తెలివిలేకుండా।౨౯౨

మాటలనుద్ధురునుత్యము।మాటలచేచెడుముగురియు
మమగ మెరిగిన। మాటలులేకనుబయలే। మాటనువక
చాటులేక-మరియుండునన్నా*దూపులచేత - చూడరా
దన్నా*రేపుమాపును లేదు- పాపుదాపును లేదు-ఆపద
సంపద- ననికమూలేనిది- మరియుండునన్నా*దూపులచే
త-చూడరాదన్న। ౨౯౩

తరమాపరిపూర్ణముగన | గురుకృపలేనట్టినరులు గురుతులిడుటకై| పరమార్థమెఱుగశక్యమె| గురుకృప చేదెలిసెనేని-గురుతుండడయ్యా*గురుగెరిగిన మగినిల్వ దయ్యా*గురుగుదెలిసినమీద-మరియెరుకతాబోవు-మరు గుచేరి నెబవు- మాయలబెట్టును- గురుతుండదయ్యా* గురుగెరిగిన-మరినిల్వదయ్యా|| ౨౯౪

ద్వయదోషరహితముగుచును| ద్వయదోషము పొంద బోకద్వయశూన్యండై|ద్వయమద్వయములుగాకను|ద్వ యమద్వయమనెడి యెరుక-దగులక తానూ*మిగులుటలే క-వగవునుమానూ*పగలురాత్రులుగాక-పరిపూర్ణమై బయలు-వెలుగకమలుగక-తొలుగకకలుగక- దగులక తా నూ*మిగులుటలేక-వగవునుమానూ|| ౨౯౫

కూడిగురుశిష్యులిద్దరు | వేడుకతోబయలునున్నవిధ మెరిగెరుకగ| వీడిరిది లేనిదనిమా|చాటునయికయేమిదో చ-దదియే మొకానీ*ఎంటిరెమీర- లిదియందులోనీ*జా డమీయెరుకని- వేడిలివిడుకుంచు- యీడుజోడునులేని- యేకమైవిలపిల్లె- దదియే మొకానీ-ఎంటిరెమీర-లిదియం దులోనీ|| ౨౯౬

ఎరుకనెరుంగనబయలులో। గురుడునుశిష్యుండువా
రిగాడవలుయికమీ। రెఱగరుమెరుకమెరుంగరు। రెరిగిన
వన్నియునుమీరె. యేనునుస్వకీయ*యస్వకీయదా-నెప్పుడు
స్వకీ*మరియింకమాటాడ- మాటలేదాయెను- పరిలేకబ
యలైతె- సరిపోయెసరిమీద- యేనునుస్వకీయ*యస్వకీయ
దా-నెప్పుడుస్వకీయ ॥ ౭౨

అలభదాపిచలవానినబ। యలుగనుగుర్తెరుగవలయు
నెకనెవిన్నందులదో దిగుయనిక్రృవజే। విలువకవిన్నెగిపో
తె-నిశ్చయమిదెరా*కృష్ణదాసు-నిశ్చయమిదెరా*యిల
లోననెవరైన-యీకందార్థములలో - పలికూడార్థ
ముదెలియ- భ్రిమనుకందరువారు-నిశ్చయమిదెరా*కృ
ష్ణదాసు- నిశ్చయమిదెరా। ౭౩

భాగవతులనారాయణ' యోగికిజానకియనేటియువ
తిమణికి। భాగవపుత్రుడనైభూ। భాగమునంగృష్ణుడ
నుచు-బ్రభవించినానూ*అనంతికి-బ్రభువునైనానూ-నా
గురుకృపచేత-నయమైనయీబోధ-నేగంటికన్నంత-నీకు
దెల్పుటకిట్లు - బ్రభవించినానూ*అనంతికి- బ్రభువునై
నానూ। ౭౪

దేశాటనంబు జేసితి। వ్రాసితిగ్రంథములుకొన్నవరకు
దశిష్యుల్। చేసెటిచర్యలువింటిని।రోసితిమోక్షాద్యాపే
క్ష-రూఢిగావినుమీ*నీవిట్టియూ- రూఢతగనుమీ*దేశికుద
యబుట్ట జేసితిశ్రీపాద- దేశముగనియుప- దేశమిచ్చితి
మెచ్చ*రూఢిగవినుమీ*నీవిట్టియూ రూఢతగనుమీ॥ ౩౦౦

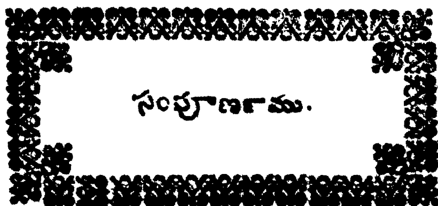
ఏపురుషుడుగురువర్యుని। శ్రీపాదముబట్టలేకొచలు
వ్రుగనాతం। డీపుస్తకమునుచూచిన । నేవట్టుననిలువకే
గు- నిజినిజమువ్యా*నరులారమీ - కదిదెలియరయ్యా*
ముదమునయిలువెళ్లి - మోక్షసతీశుడయి - పదయుడౌ
సద్గురుని-సఖ ఖముననునేగు-నదినిజమయ్యా*నరులారా
మీ మదిగానరయ్యా॥ ౩౦౧

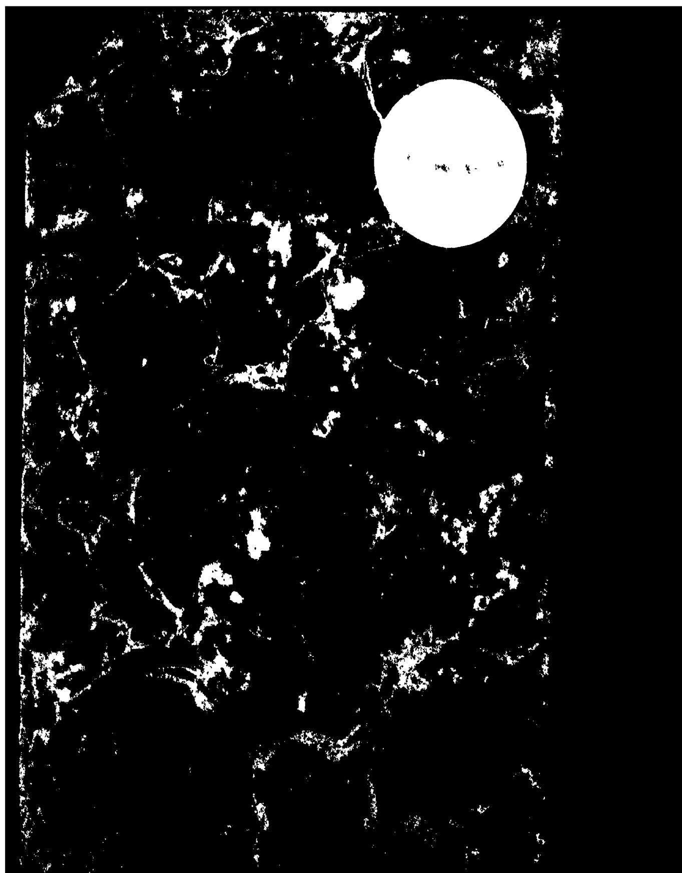
ఘనలీకందార్థంబులు। వినియూపారాంశమునుగ్ర
హించినవారెల్లసుతుదమోక్షమునొందుదు।రనవరతము
సుఖముఖంబు-లందుదురిలనూ*అష్టైశ్వర్యా - నందుత్రై
తగనూ*పొందుగధనకనక- పుత్రపౌత్రులుగల్గి - సందే
హముడిగ్గి-శ్చలచిత్తములసౌఖ్య-మందుదురిలనూ*అష్టై
శ్వర్యా- నందాత్రైతగనూ॥ ౩౦౨

క. [illegible]మెన్న[illegible] గ్రంథము।
సన్ను[illegible]కజిన్న సామియనంగా।
వన్నెకు నె[illegible]డు నాతడు।
చెన్నలరగ ది[illegible]పాటు చేయించితిగా॥
గీ. పంకము[illegible]ము ద్రాక్షరాంకితముగ।
జేసిపా[illegible]యుల్లాసమొదవ।
[illegible]ప కారసమిద్ధబుద్ధిఁ।
బ్రకటమొనరించె మసజనులుబ్రస్తుతింప॥

శుద్ధనిర్గుణతత్త్వకందార్థదరువులు.

10880